Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat — פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 172 (1167) | Łódź, Wtorek 26 Lipca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג כ"ו תמוז תרפ"ז. | N. 172 (1167

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 34-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

קאוועדא נישט בעגנעדיגט.

מלוכה-פרעזידענט אפגעווארפען די ביטע וועגען פערקלענערן די שטראף.

וואַרשאַ. 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דאָס שטאנד-געריכט, וואָס האט פערמשפט וואָיקאָוו'ס מערדער אויף לעבענסלענג-ליכע תפיסה, האָט זיך געווענדעט צום מלוכה-פרעזידענט מיט דער בקשה, אז דער פרעזידענט זאָל זיך בענוצען מיט זיין בעגנעדיגונגס-רעכט און זאָל פערקלענערן די שטראָף אויף 15 יאָהר תפיסה.

דער מלוכה-פרעזידענט האָט געענטפערט, אז צוליב דעם, וואָס דער מאָרד איז אויסגעפיהרט געוואָרען אויף א פאָרשטעהער פון א פרעמדער מלוכה, וועט ער זיך נישט בענוצען מיט'ן רעכט צו בעגנע-דיגען דעם פערמשפט'ן.

יודישע דעלעגאטען צום אינטער-נאציאנאלען צוזאמענפאהר

פון קראנקען-שוועסטערן איז גענף.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספאָנדענט) אויפ'ן צוזאמענ-פאָהר פון די קראַנקען-שוועסטער אָר-גאַניזאַציעס אין גענף זענען פון וואַר-שאַווער יודישען שפיטאָל דעלעגירט געוואָרען די דירעקטאָרין פון דער קראַנקען-שוועסטער שולע פרל. שינ-דלער און די אינסטרוקטאָרקע פרל. מ. ראָטשטיין.

ווארש. קהלה אסיגנירט 25.000 זל.

פאר די נעליטענע פון דער ערד-ציטערניש אין א"י.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספאָנדענט) אויף דער היינ-טיגער זיצונג פון קהלה-ראַט איז בע-שלאָסען געוואָרען די פראַגע וועגען אַסיגנירען 25.000 זל. פאַר די געליטע-נע פון דער ערד-ציטערניש אין א"י. די ציוניסטען, אגודה א. אנד. זענען געווען פאַר, דער פאָרשטעהער פון בונד איז געווען געגען דעם פאָרשלאַג. בעגען האָט זיך אויך אַרויסגעזאָגט דער פאָלקס-דעמאָקראַט פינקעלשטיין, אָבער דער צווייטער פאָלקס-דעמאָקראַט גאָל-דענבערג ערקלערט, אז פינקעלשטיין רעדט נישט אין נאָמען פון דער פאַר-טיי, נאָר אין זיין אייגענעם נאָמען.

בעת דער אָפשטימונג האָבען אלע געשטימט פאַר'ן פאָרשלאַג, בונד האָט זיך אָפגעהאַלטען.

וואהל-ליסטען צום 15. ציוניסטישען קאנגרעס.

וואַרשאַ, 25. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אין דער הויפט-וואַהל קאָמיסיע פאַר די וואַהלען צום 15 ציוניסטישען קאָנגרעס זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען קאַנדידאַטען-ליסטעס.

עת לבנות: לעאָן לעווייט, דר. נח דאַווידזאָן, רעד. ש. העפטמאַן, לאַוו-ניק א. יאָעל (לאָדז), ק. פיינבערג, פרושאַנסקי א. אַנד.

על המשמר: י. גרינבוים, א. פאָדלישעווסקי, דר. קלומעל, דעפ. הארט-גלאַס, ד"ר נחום גאָלדמאַן (פון פראַנקפורט אם מיין) יצחק קלופשקין, דר. שיפער א. אַנד.

פון מזרח: הרב קוק (ירושלים) דעפ. פאַרבשטיין, לעווין עפשטיין, דעפ. מ. העלמאַן (לאָדז).

רעוויזיאָניסטען: וול. זשאַבאָטינסקי א. אַנד.

רעכטע פועלי ציון און השומר הצעיר: ריטאָוו א. אַנד.

התאחדות: שפרינצאַק (ירושלים) דר. א. טאַרטאַקאָווער (לאָדז) א. אַנד.

אונטערהאנדלונגען וועגען א פויליש-לעטישען האנדעלס-טראקטאט

ריגאַ. 25 (אטע) די היגע פרעסע מעלדעט מיט, אז דער פוילישער געזאַנד-טער האָט צוריקקומענדיג פון וואַרשאַ אָפגעהאַלטען א קאָנפערענץ מיט'ן אויסער'ן מיניסטער מילענס וועגען א פויליש-לעטישען האַנדעלס-טראַקטאַט.

דאָס אָנקומען פון די פוילישע עק-ספערטען ווערט דאָ דערוואַרט אין אויגוסט.

„וואיקאווא" זאל פון איצט אן הייסען

דאס סאוויעטישע דערפעל אויף דער פויליש-רוסישער גרעניץ.

ריגאַ, 25 (סס. טעל.) ווי ס'מעלדעט מיט די סאָוויעטישע פרעסע האָבען די באַהן-בעאַמטע פון דער סטאַציע ניעגאָרעלאָיע אויף דער סאָוויעטיש-פוי-לישער גרעניץ, זיך געווענדעט צו דער סאָוויעטישער רעגירונג מיט א ביטע איבערצוּענדערען דעם נאָמען פון דער סטאַציע אויף וואָיקאָווע, לכבוד דעם ערמאָרדעטען געזאַנדטען אין וואַרשאַ.

די סאָוויעטישע רעגירונג זאָל האָבען מסכים געווען אויף דער ווענדונג.

אויפ'ן וועג צו שאפען א קינסט-ליכען מענש...

בערלין, 25 (סס. טעל.) „מאָנ-טאג פאָסט" מעלדעט מיט פון ניו-יאָרק, אז דעם בעקאַנטען ענגלישען געלערנ-טען ד"ר דאָנגאַל, וועלכער איז דירעק-טאָר פון לאַמיינישען אינסטיטוט ביי דער אוניווערזיטעט זאָל האָבען געלונגען צו שאַפען אויף א קינסטליכען אופן אַנ' אָרגאַניש קעמערעל, פון וועלכער עס ענטוויקעלט זיך דאָס אָרגאַנישע וועזען אויף דער ערד.

די צייטונג אונטערשטרייכט די אום-געהויערע וויכטיגקייט פון דער דאָזי-גער וויסענשאַפטליכער ענטדעקונג, און בעצייכענט, אז דאָס איז דער ערשטער שריט צו שאַפען דעם קינסטליכען מענש.

א פעסט-שיף

1000 קראנקע כינעזישע זעלנער אויף א יאפאנישער שיף.

פאַריז, 25 (סס. טעל.) פון שאַנכאַי מעלדט מען מיט, אז אהין איז אָנ-געקומען א יאַפּאַנישע שיף פון קאַנטאָן, וואָס האָט געפיהרט 1000 זעלנער, וואָס זענען קראַנק געווען אויף טיפוס. די וואָס זענען געשטאָרבען האָט מען אַריינגעוואָרפען אין טייך.

כדי צו פערהיטען פון פערשפרייטען די עפידעמיע האָט די מאַכט פער-אָרדנעט אַרויסצושיקען די פוילע קערפערס פון טייך. מ'האָט אָפגעזוכט 19 קערפערס. לויט אַנ'אַנדער קוועלע זענען די סאָלדאַטען קראַנק געווען אויף דיזענטע.

געשטארבען אנ'אנגעזעהענער יוד. קולטור-טוער.

קאָוונאָ, (יט"א) דאָ איז געשטאָרבען אין עלטער פון 38 יאָהר דער אָנגעזע-הענער יודישיסטישער קולטור-טוער און ליטעראַט ה' חיים ראַזאַלאָוויטש.

ער איז געווען רעדאַקטאָר פון די פאָל-קיסטישע וואָכען-בלעטער, ווי „אונזער צייט", „נייעס" א. אז. וו. ער האָט גע-גרינדעט א יודישען פערלאַג מיט'ן נאָ-מען „ליכט".

די לעצטע צייט האָט ער געהאַט א בוכהאַנדלונג. זיין פריהצייטיגער טויט האָט אַרויסגערופען אַן שטאַרק גרויס טרויער.

מארשאל זוהן א שריפט שטעלער.

ניו-יאָרק, (יט"א) דער זוהן פון בעקאַנטען יודיש-אַמעריקאַנישען כלל-טוער לואי מאַרשאַל, דזשעמס מאַרשאַל האָט איצט אַרויסגעגעבען א ראָמאַן, וואָס האָט גרויס ערפאָלג אין אַמעריקאַ די אַקציע פון ראָמאַן ווערט גע-פיהרט אויפ'ן פאָהן פון בירגער-קריג אין אַמעריקאַ. די קריטיק שפרייכט אונטער די ווערטפולע סטיל-אייגענ-שאַפטען פון טאַלענטפולען שריפט-שטעלער.

נאך דער קבורה פון רומענישען קעניג

אויפ'ן פאדערגרונד פון פאליטישען לעבען רוקט זיך ארוים די פירשטין העלענא. - די פויערים-פארטיי פערעפענטליכט א פראטעסט-דעקלא-ראציע. - פרעמיער בראטיאנו וויל שאפען א קאאליציע-רעגירונג.

לאָנדאָן, 25. (סס. טעל.) ווי די צייטונגען מעלדען מיט פון בוקאַרעסט, איז די הויפט-פיגור אין דער קעניגלי-כער פאַמיליע איצט דעם קעניג מיכא-איל'ס מוטער, די געוועזענע פרוי פון פרינץ קאַרל, העלענאַ. זי איז איצט 30 יאָהר אַלט און איז געווען די עלטסטע טאָכ-טער פון פערשטאָרבענעם גריכישען קע-ניג קאָנסטאַנטין און א שוועסטער פון פערשטאָרבענעם קעניג אַלעקסאַנדער און געוועזענעם קעניג געאָרג, וועלכער וואוינט איצט אין רומעניען, ווייל ער איז דער מאַן פון פערדינאַנד'ס טאָכ-טער יעליזאַבעטע.

די פירשטין העלענאַ איז זעהר ענ-ערגיש פרוי מיט א שטאַרקען כאַ-ראַקטער און איז געשמיצט פון בראַ-טיאַנו, וועלכען זי האָט פריהער גע-שטיצט.

פאַריז, 25. (אטע) לויט ידיעות פון בוקאַרעסט האָט די רומענישע פוי-רים-פאַרטיי פערעפענטליכט א דעקלאַ-ראַציע, אין וועלכער זי דריקט אויס איהר פאַרבעהאַלט בנוגע דעם צוזאַמענ-שטעל פונים רעגענטען-ראַט.

די דעקלאַראַציע שטעלט פעסט, אז דער רעגענטען ראַט איז אויסגעוועהלט געוואָרען נישט לויט די געזעצליכע פאָרשריפטען.

בוקאַרעסט, 25. (סס. טעל.) דער פרעמיער בראַטיאַנו האָט זיך גע-ווענדעט צו די פיהרער פון דער אָפאָ-זיציע איווערעסקו און פראַפ. יאָרגאַ, אז זיי זאָלען אַריינטרעטען אין א קאָ-אַליציע-רעגירונג.

דער דאָזיגער שריט פון בראַטיאַנו טייטשט מען אויס מיט דעם, וואָס ער האָט מורא פאַר אומרוהען אין לאַנד און צוזאַמענהאַנג מיט די ידיעות, אז אין פיל ערטער פון רומעניען זאָל קאַרל'ס השפעה זיין שטאַרק אויסגע-וואַקסען.

פאַריז, 25 (סס. טעל.) נאָך דער תפילה אין היגען רומענישען קלויסטער צוליב דער קבורה פון קעניג פערדי-נאַנד, האָבען אייניגע סטודענטען, בעת קאַרל איז אייגגעשטיגען אין אויטאָ, אויסגעשריגען: „הורא, זאָל לע-בען דער קעניג!"

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 57 יאָהר, מיין ליבער מאַן, אונזער ליבער פאָטער, גרויספאָטער, שוועגערפאָטער, ברודער און אָנקעל

נ. ע. משה דוד מאשקאוויטש

די לויה קומט פאַר היינט, דינסטאג 1 א זייגער ביי טאָג פון טרויער-הויז גלובנאַ 60.

וועגען וואָס עס מעלדען מיט אַ גרויס צער

די טיעפטרויערנדע הינטערבליבענע.

3-טע ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל

נישט געטראגען קיין ערנסטען כאראקטער.

צוליב דער ערד-ציטערניש אין א"י פעראָרדענט דער עמיר אבדולא א תענית אין עבר-הירדן.—נישט קיין וואולקאן-אויסברוך נאָר א רויך.

ירושלים, (יט"א) דער עמיר פון עבר-הירדן, אבדולא, האָט פעראָרדענט אַן'אלגעמיינעם דריי-טאָגיגען תענית אַלס צייכען פון טרויער צוליב דער שרעקליכער ערד-ציטערניש אין ארץ ישראל און עבר-הירדן. אין אַלע געבעט-הייזער וועלען אָפּגעהאַלטען ווערען טרויער-גאָטעס-דינסטען.

לויט דער פעראָרדנונג פון עמיר, וועט יעדע פערזאָן, וועלכע מען וועט טרעפען אין דער צייט פון תענית בייםעסען בפרהסיא, בעשטראָפט ווערען מיט 6 חדשים תפיסה.

ירושלים, 25 (יט"א טעלעגראַפיש) ווי עס שטעלט זיך אַרויס איז ביים ים המלך נישט פאָרגעקומען קיין וואולקאַן-אויסברוך נאָר צוליב דער ערד-ציטערניש ציהט זיך אַ רויך פון דער געשפּאָלטענער ערד אין פערשידענע ערטער.

לאָנדאָן, 25 (אטע) „טיימס" טיילט מיט פון ירושלים וועגען אַ נייער ערד-ציטערניש אין א"י, וואָס האָט זיך אויך געפיהלט אין יפו. די ערד-ציטערניש האָט זיך אָנגעהויבען 11.30 פאַרמיטאָג און האָט נישט אָנגענומען קיין ערנסטען כאַראַקטער.

די בעפעלקערונג האָט זיך אין אַלגעמיין פערהאַלטען זעהר רוהיג. בלויז אין חברון, וואו די אויפטרייסלונג איז געוועזען אַ שטאַרקערע, איז ענטשטאַנען אַ פּאַניק.

ערד-ציטערניש אין פערסיען.

בערלין, 25, (סב. טעל.) פון קאַהירא טיילט מען מיט, אַז די סייסמאָגראַפען האָבען די פאָריגע נאַכט פערנאָטירט 2 ערד-טרייסלונגען. די ערשטע ציטערניש האָט זיך געפיהלט 10 אַ זייגער מיט 23 מינוט ביינאַכט און האָט געדויערט 32 סעקונדען. די צווייטע ערדציטערניש איז נאָטירט געוואָרען אַרום האַלבער נאַכט און האָט געדויערט 21 סעקונדען. דער געביט פון דער ערדציטערניש איז נאָטירט געוואָרען אויף אַ מהלך פון 1500 מייל. ד. ה. אויף דער טעריטאָריע פון פערסיען.

דיזענהאָף טרעט אַרויס פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו.

ירושלים, 25. (יט"א טעלעגראַפיש) דער לייטער פון דעפּאַרטאַמענט פאַר שטאָטישע קאָלאָניזאַציע ביים ציוניסטישען עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל ה' דיזענהאָף האָט צוגעשיקט אַ בריף צום פּראָפ. וויצמאַן, אַז ער רעזיגנירט אַלס מיטגליד פון עקזעקוטיוו ווייל זיינע בעדינגונגען, וואָס ער האָט געשטעלט, זענען נישט אויסגעפיהרט געוואָרען.

רומענישע ציוניסטען פערשרייבען דעם פערשטאָרבענעם קעניג אין גאָלדענעם בוך.

בוקאַרעשט, 25 (יט"א טעלעגראַפיש) די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין רומעניען זאַמעלט 1000 פונט שטערלינג אויף איינצושרייבען דעם פערשטאָרבענעם קעניג פערדינאַנד אין גאָלדענעם בוך פון „קרן-קימת". די זעלבע אָרגאַניזאַציע האָט אויך צוגעשיקט אַ מיטגעפיהל-דעפּעשע צו דער פאַמיליע פון פערשטאָרבענעם קעניג.

דער הונגער-שטרייק פון וואַנזעטי און סאַקאָ.

לאָנדאָן, 25 (אטע) דער פער'משפּטער צום טויט אַנאַרכיסט וואַנזעטי האָט איבערגעריסען דעם הונגער שטרייק, וועלכען ער האָט אָנגעהויבען דעם 16 ה. ח.

סאַקאָ פיהרט דעם הונגער-שטרייק ווייטער.

דער גובערנאַטאָר פון מאַסעטשוסעטס זעצט פאָר די אויספאָרשונג פון די אַקטען, כדי אַרויסצוגעבען אַ דעציזיע אויף דער ביטע וועגען בעגנעדיגונג.

אויפגעריסען געוואָרען אַ סטודענטען-צוזאַמענפאָהר.

נאָהאָנאָרודעק, 25 יולי (טעלעפאָניש) פרייטאָג און שבת איז דאָ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון יודישע סטודענטען פון דער נאָוואָגרודקער וואָיעוואָדסטווע. עס זענען געקומען ביז 40 דעלעגאַטען פון אַ רייהע שטעט און שטעטלעך.

דעם צוזאַמענפאָהר האָט בעגריסט אין אַ וואַרימער רעדע דער סטאַראָסטאַ, וועלכער האָט פערשפּראָכען מאַטעריעלע און מאָראַלישע שטיצע.

דער סדר היום איז בעשטאַנען פון פאָלגענדע פראַגען: אָרגאַניזאַציאָנעלע, קולטורעלע און זעלבסט-הילף.

גלייך ווי דער צוזאַמענפאָהר האָט זיך געעפענט איז ענטשטאַנען אַ ליידענשאַפטליכע דיסקוסיע, אין וועלכער שפּראַך די פערהאַנדלונגען זאָלען געפיהרט ווערען. סיי די יודישיסטען און סיי די העברעאיסטען האָבען נישט געוואָלט נאָכגעבען און נאָך 2 טעג שטורמישע דיסקוסיעס איז ער אויפגעריסען געוואָרען.

אַן'עקספּעדיציע-הויז, וואָס שמוגעלט.

וואַרשאַ. 25 (י.ט.אַ. טעלעפאָניש) די פּאָליציי האָט ענטדעקט, אַז דאָס עקספּעדיציע-הויז „קאָסמאָס" אויף דלוגאַ 23 אין וואַרשאַ, פערנעהמט זיך מיט שמוגעל. בעזונדערס האָט די פירמע געשמוגעלט קיין פּוילען זינגער מאַשינען פון דייטשלאַנד.

ראַקאָווסקי אַרויסגעפאָהרען קיין מאָסקווא.

פּאַריז. 25 (אַטע) זשורנאַל טיילט מיט, אַז דער סאָוויעטישער געזאַנדטער אין פּאַריז, ראַקאָווסקי, איז אַרויסגעפאָהרען קיין מאָסקווע.

כאָלערא אין פּערסיען.

לאָנדאָן, 25 (אַטע) פון בתיה טיילט מען מיט, אַז אויף די ברעגען פון פּערסישען ים-אויסגוס, בפרט צווישען בתיה און אַבאַדאַן הערשט די כאָלערא. די קאָמוניקאַציע צווישען די דאָזיגע שטעט איז בעגרעניצט געוואָרען.

די רייזענדע מוזען אָדורכגעהען אַ קאַראַנטין. אין בתיה זענען שוין רעגיסטרירט געוואָרען 30 פאַלען פון כאָלערא.

„הבימה" וועט שפּילען בעת'ן ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל.

לאָנדאָן, 24 (יט"א טעלעגראַפיש) די לייטונג פון דער „הבימה" האָט זיך געווענדעט צום פּראָפ. חיים וויצמאַן מיט אַ פאָרשלאָג, אַז בעת'ן פאָרשטעהענדען ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל זאָל די „הבימה" איינאָרדנען אַ רייהע פייערליכע פאָרשטעלונגען.

פּראָפ. וויצמאַן האָט דעם פאָרשלאַג אָנגענומען און צוגעזאָגט צו שאַפען אַן'אייראָפּעאישען קאָמיטעט „למען הבימה", וואָס זאָל שאַפען די מיטלען אויף אויפצושטעלען אַ שטענדיגען טעאַטער אין א"י.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-31
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאַגעווניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

אַפּקלאַנגען פון די בלוטיגע טעג אין וויען.

פּראָטעסטען געגען אַנטיסעמיטישע צייטונגען פאַר העצען געגען יודען — קראַנץ פון „בונד" און ניו-יאָרקער „פאָרווערטס" אויף די ברידער-קברים.

וויען, 25. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). די פּראָקוראַטור האָט פערפיהרט פּראָצעסען געגען איינינע רעכטע צייטונגען, וועלכע פיהרען אַ העצע געגען יודען און צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אין וויען.

די דאָזיגע צייטונגען ווערען בעשולדיגט אין אויפהעצען איין טייל פון דער בעפעלקערונג געגען דער צווייטער.

וויען, 25. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). דאָ זענען אָהער געקומען ספּעציעלע דעלעגאַציעס, וועלכע האָבען געלעגט קראַנץ, אין נאָמען פון צענטראַל-קאָמיטעט פון בונד אין פּוילען און פון „פאָרווערטס" אין ניו-יאָרק, אויף די ברודער-קברים פון די געפאַלענע אַרבייטער בעת די בלוטיגע געשעהענישען אין וויען.

מען דאַרף נאָך שנעלער מיט די סטודענטען...

אויסגעשלאָסען די יודען פון דער פייערונג לכבוד די סטודענטען, וואָס זענען געפאַלען בעת'ן קריג.

בערלין, (יט"אַ). אויף דער פייערונג פון ענטהילען דעם אָנדענקונגס-שטיין אין ווירצבורג לכבוד די סטודענטען, וואָס זענען געפאַלען בעת דער מלחמה, זענען נישט איינגעלאַדען געוואָרען קיין יודישע פאָרשטעהער. עס האָבען גענהאַלטען רעדעס נאָר פאַר שטעהער פון פּראָטעסטאַנטען און קאַטאָליקען.

אין דער פייערונג האָבען זיך בעטייליגט די דעלעגאַטען פון דייטשען צוזאַמענפאָהר, וואָס איז פאָרגעקומען אין ווירצבורג.

דער דאָזיגער פאַקט האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע ערבייטערונג צווישען דער יודישער אַקאַדעמישער יוגענד אין דייטשלאַנד, וואָס האָט זיך אַזוי שטאַרק מקריב געווען בעת דער מלחמה.

שרייבענדיג וועגען דעם דאָזיגען פאַקט גיט צו די „צענטראַל-פעראיין-צייטונג":

„מיר האָבען שוין ערוואָרבען די געמיינשאַפט אין ברידערליכען קבר, אָבער צו אַ ווירקליכער געמיינשאַפט פון די, וואָס לעבען האָבען מיר נאָך ווייט נישט דערגרייכט".

די יודישע רעכט-שוץ-קאָנפערענץ.

דער צענטראַל-פעראיין פון די דייטשע יודען. — אַרויסגעפאָהרען קאָנגרעסמאַן צעלער.

בערלין. (י.ט.אַ.) דער צענטראַל-פעראיין פון די דייטשע בירגער פון יודישען גלויבען האָט אין לעצטען נומער פון זיין אָרגאַן פאָרמולירט זיין שטעלונג צו דער יודישער רעכט-שוץ-קאָנפערענץ, וואָס דאַרף פאָרקומען אין ציריך סוף אויגוסט ה. י.

נאָך אַ שילדערונג פון דער היסטאָרישער ענטוויקלונג פון דער פראַגע ווערט צום סוף געזאָגט: „די דייטשע עפענטליכקייט האָט ביז איצט נאָך נישט גענומען קיין שטעלונג צום ציריכער קאָנגרעס. דאָס איז געשעהען אפשר דערפאַר, וואָס דער מינדערהייט-פּראָבלעם איז נישט אַזוי שאַרף אַקטועל אין דייטשלאַנד.

מיר, דייטשען, האָבען אַלע גרונדען צו זיין פאָרזיכטיג און זיך ענטקעגענשטעלען פון אָנהויב אָן אַלע נאַציאָנאַל-יודישע מינדערהייטס שטרעבונגען. אין דעם זיין פעראייניגען מיר זיך מיט די שטימען פון ענגלאַנד, פראַנקרייך און אַמעריקאַ.

די פעלקער-ליגע אַלס אַזאַ, ענטהאַלט אַלץ, וואָס איז נויטווענדיג פאַר דער פערטיידיגונג פון די יודישע רעכט. אין דער ריכטונג דאַרף ווייטער געטאָן ווערען, אָבער עס איז דורכאויס פאַלש צו שאַפען אַן'אייגענע יודישע פערטרעטונג.

מיר, דייטשע יודען, מוזען הויך אויפהויבען אונזער קול. מיר האָבען גאָרנישט געמיינזאַמעס מיט דעם געפּלאַנטען רעכט-שוץ-קאָנגרעס. דאָס וועט נישט זיין קיין פאָרשטעהערשאַפט פון די יודען אויף דער גאַנצער וועלט ווי אויך נישט פון די דייטשע יודען".

ניו-יאָרק. (י.ט.אַ.) דער יודישער מיטגליד פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס עמנואל צעלער איז אַרויסגעפאָהרען קיין אייראָפּאַ. קאָנגרעסמאַן צעלער וועט זיך בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ פון דער אינטערפּאַרלאַמענטאַרישער אוניע, אַלס פאָרשטעהער פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס-הויז. די דאָזיגע קאָנפערענץ וועט פאָרקומען אין פּאַריז דעם 25 אויגוסט ה. ח.

קאָנגרעסמאַן צעלער וועט זיך אויך בעטייליגען אין דער יודישער רעכט-שוץ קאָנפערענץ, וואָס וועט פאָרקומען אין ציריך דעם 17 אויגוסט.

ריכטער פון העכסטען געריכט אין אַמעריקאַ, יוזעף מאַבאַט, איז אַרויסגעפאָהרען קיין אייראָפּאַ, כדי צו שטודירען דעם געריכטס-וועזען אויס'ן אייראָפּעאישען קאָנטינענט.

פּראָפ. פעראיין פון ציימונגס-פערשפּרייטער אין פּוילען. אָפּט. לאָדז, פּיעטריקאָווער 66.

מאָרגען, מיטוואָך, דעם 27-טען יולי, 7 אין אָוונד קומט פאָר די 2-טע פאָרזעצונג פון דער

אַלגעמיינער פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:
1) די לאַגע אין פאַך, 2) די עקזיסטענץ פון די ציימונגס-פערשפּרייטער און פון פעראיין, 3) וועגען דער לייה-קאַסע, 4) וועגען דער קראַנקען קאַסע.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

היילפּעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער.
שפּראַכשטערונגען (שטאָמלען, מויטשווייגען)

Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט.
עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילמעטאָדען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89
עמפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

פילהאַרמאָניע-זאַל
נאַרוטאָוויטש-גאַס 20

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע
אין לאָדז.

מיטוואָך כ"ז תמוז ד. 27 ה. ח. 8.30 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר — אַ

גרויסער מיטינג

„דער 15 ציוניסטישער קאָנגרעס און די פּראָבלעמען פון ארץ-ישראל-אויפבוי" —

א. ד. ס.

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען די מיטגלידער פון ציוניסטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט: פּרעזידענט פון צ.ק. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען ה'

ל. לעווייטע (וואַרשאַ), **דעפּ. ד"ר י. ראָזענבלאַט** און דער בעקאַנטער ציוניסטישער עסקן און שריפטשטעלער **ד"ר מ. הינדעס** (וואַרשאַ).

בילעטען שוין צו בעקומען אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) און ביי ה' מ. גורין (נאַוואָטיעסקאַ 15).

574

לאָדז
26, יולי 1927.

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז.
26. יולי. 1927

הלאַנגעו
און פּאָליטישע נביאות.

אז אַ האַלבער נבֿיא איז אַ גאַנצער נאַר, וואָסערשע איז אַ גאַנצער נבֿיא?

עס וואָלט צוליב דעם כדאי געווען זיך נישט לעכערליך צו מאַכען און נישט צו שפּילען אין פּאָליטישע נבֿואות וועגען דער מעגליכער געשטאַלטונג פון די פּאָליטישע פערהעלטנישען ביי אונז אין לאַנד פאַר דער נאָהענטסטער צוקונפט.

אַזוי אָבער ווי די פּאָליטישע לאַגע ביי אונז איז אַזעלכע, אַז מען קאָן גאָרנישט וויסען, האַלט די פּרעסע אין איין שפּויסען זיך. מען שפּויסט זיך אויב און ווען דער סיים וועט אויפגעלייזט ווערען, מען שפּויסט זיך וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג און וועגען די וואַהלען צום קאָמענדירען סיים. אַלץ זענען דאָס האַלבע, אָדער גאַנצע נבֿיאות. ד. ה. גאַנצע, אָדער מעהר ווי גאַנצע נאַרישקייטען.

די טעג האָט די פּרעסע געבראַכט אַ ידיעה וועגען אַן אינטערעסאַנטער ענדערונג אין דער רעגירונג: עס הייסט, אַז דער פּאָסט-מיניסטער מיעדזינסקי, וועלכער איז לעצטענס שטאַרק בעקעמפט געוואָרען פאַר'ן איינפיהרען די טעלעפאָן-לימשניקעס, און איבער וועלכען מען האָט דערפאַר שוין נבֿיאות געזאָגט, אַז ער האָט זיין פּאָליטישע קאַריערע אָנגעשפּילט — זאָל ווערען אינערן-מיניסטער...

אויב די דאָזיגע ידיעה זאָל זיך אַרויסווייזען פאַר אמת, וואָלט דער פאַקט געהאַט אַ וויכטיגע בעדייטונג.

פון לאַנג האָט מען בעטראַכט ה' מיעדזינסקי פאַר'ן קומענדיגען אינערן-מיניסטער אויף דער צייט פון וואַהלען. ער איז דער פּאַסענדסטער צו ווערען דער „וואַהל מיניסטער“ פון דער רעגירונג. אַזוי אַרום וואָלט זיין נאָמינאַציע געווען אַ בולט'ער צייכען, אַז אַלע שמועות וועגען פערלענגערען די סיים-קאַדענץ און אָפּלעגען די סיים-וואַהלען זענען פּוסטע קלאַנגען.

מיר האַלטען נאָהענט פאַר נייע סיים-וואַהלען.

דשם. ד"ר א. אײַנזולער.

מעגליך אַ דיפּלאָמאַ-טישער סכסוך
צוליב דעם פערברענטען ארכיוו אין ווינער יוסטיץ-פּאַלאַץ.

ווין. (יט"אַ). דער גאַנצער מלוכה-אַרכיוו, וואָס האָט זיך געפונען אין פערברענטען יוסטיץ-פּאַלאַץ, האָט בע-האַלטען דאָקומענטען פאַר'ן פרידענס-טראַקטאַט נישט עסטרייך אַליין, נאָר אַלע סוקצעסאָס-מלוכות. די עסטרייכישע רעגירונג איז געווען בלויז די בעפולמעכטיגטע פער-וואַלטערין איבער איהם, ווייל עס איז נישט מעגליך געווען דאָס אַרכיוו אויס-צוטיילען אין פּונקטדערצווישען. עס וועט נאָך זיין דערביי אַ דיפּלאָמאַטישער סכסוך צווישען די אינטערעסיר-טע מלוכות.

לעווין'ס משפּחה אין פּאַריז.

פּאַריז, אויפ'ן דאַמפער „דזשאָרדזש וואַשינגטאָן“ איז אָנגעקומען קיין פּאַריז פּאַמיליע לעווינ'ס משפחה: זיין פאָטער יצחק לעווין, זיין ברודער פיליפּ און זיין טאָכטער עלאַיזע.

זיי זענען בעקומען זיך צו זעהען מיט לעווינען פאַר זיין אָפּפליהען אויף דער „מיס קאָלומביא“ קיין ניו-יאָרק.

Dr. RÓŻANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקומען.
נעמט-אָן פון: 8—10 און 5—8, פרויען פון: 3—4
עקסטרא וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

מאָראַליש-עטישער זעלבסטמאָרד.
פּוילישער אַריסטאָקראַט איבער דער יודען-פראַגע אין פּוילען.

פון גראַף יעזשי מנישעק.

גראַף יעזשי מנישעק, דער מחבר פון דעם אינטערעסאַנטען אַרטיקעל, שטאַמט פון אַ גרויסער מיוחס'דיגער פּוילישער אַריסטאָקראַטען-פאַמיליע און איז אַ קרוב פון אַלע איינפלוסרייכע פּוילישע מאַגנאַטען. ער איז בעקאַנט דורך זיינע ליבעראַלע אידעען און אַנטישוויאונגען, און אַלס פּוילישער פּאַט-ריאָט, זעהט ער אין דער טראַגישער אונגלייכבערעכטיגונג פון אַלע בירגער וואָס וואוינען אין פּוילען, דאָס גליק און די געוויכטיגע צוקונפט פון לאַנד.

אין איינער פון זיינע רעדעס האָט גענעראַל דאַמיריגג געזאָגט: „ס'וואָלט געווען די העכסטע צייט צו מאַכען אַ סוף צו דער יודען-העצע, ווייל נישט זי בויט און שאַפט, נאָר פערקהערט, זי צעבריכט און פערניכטעט“. אַז די עפּליכע פּשוט'ע ווערטער וואָלט זיך נישט איינער פון אונז געדאַרפט זיך גוט איינחזר'ן.

דער אַנטיסעמיטיזם מיט זיינע ברוטאַלע און אומקולטורעלע באַכוועהעני-שען, איז פּאָליטיש און ווירטשאַפטליך שעדליך. ער זייט האַס און מחלוקת ראַרט, וואו דער אינטערעס פונ'ם לאַנד פערלאַנגט ס'זאָל הערשען איינגיקייט; ער נראַבט אונטער דאָס ווירטשאַפטליכע לעבען פון דעם סיסטעמען באַנאַנבטען פּאָלקס-ווייסען פּאָלקסטייל; ער דערלאָזט נישט די גינסטיגע געשעפטליכע ענט-וויקלונג און רויבט דעם מוט און די לוסט צו נוצליכער אַרבייט; קיינער קאָן נישט זיך ווידמען צו אַ פּראָ-דוקטיווער אַרבייט, בעת ער איז כסדר בעדראָהט און ווערט בעהאַנדעלט ווי אַ קבצן.

די יודען האָבען אין פּוילען, וואו זיי זענען געסטאָנדיג אויפגענומען געוואָרען, יאָהרהונדערטער לאַנג רוהיג געלעבט און געאַרבייט. צוזאַמען מיט די דייטשען זענען זיי געווען דער עלע-מענט, וואָס האָט דעם האַנדעל געשאַ-פען און געשאַפען. איג'ם אַלטען פּוי-לען, וואָס איז געווען אַ ביישפּיל פון טאָלעראַנץ און ריטערליכקייט, האָט מען נישט געוואוסט פון קיין ראַסען-האַס. דאָס אַלטע וואָרט:

Polonia est paradisum judeorum

(פּוילען איז אַ גן-עדן פאַר יודען) איז נישט געווען קיין פּוסטע מליצה.

דאָס נייע פּוילען האָט נישט מיט איין טראַדיציע פונ'ם אַלטען פּוילען געבראָ-כען. און דערין שטעקט דער גרויסער קאַטאַסטראָפּאַלער פעהלער.

אַ פּאָלק מוז אין זיין פּאָליטיק זיך רעכענען מיט'ן גייסט פון דער צייט — און מער דערביי נישט פערלייקענען די גרונד-יסודות פון זיין כאַראַקטער, וואָס האָבען געבילדעט זיין גרויסקייט און זיין רוהם.

ביי אונז איז מען אָבער אַרויף אויף וועגען, וואָס פיהרען דירעקט צו פער-דאַרבונג, און זיי קענען בעצייכענט ווע-רען אַלס מאָראַליש-עטישער זעלבסט-מאָרד; אומטאָלעראַנץ, וואָס איז דער מקור פונ'ם הייטיגען אַנטיסעמיטיזם, איז דער פּאָלק-יוצא פון אַזאַ פאַלשער ריכטונג; נישט ראַסענהאַס און נישט די שׂנאה צו דער רעליגיע, זענען די הויפּט מאָטיווען פונ'ם אַנטיסעמיטיזם, די סבה צו דער יודען-העצע ביי אונז איז נאָר קנאה.

אין מיין ענגלישען ווערק:

The Jewish Question in my Polish Fatherland,

(די יודען-פראַגע אין מיין פּוילישען פאָ-טערלאַנד), וועלכע איך האָב זיינער צייט פערעפענטליכט, האָב איך בעז-האַנדעלט אויספיהרליך אָט דעם דאָזי-גען ענין. איך וויל איצט נאָר קורץ בעריהרען די דאָזיגע טעמע.

מען האַסט און מען איז מקנא די יודען פאַר זייער געלד און פאַר זייער מאַכט, פּונקט ווי מען האַסט יעדען בעזיצער פאַר זיין קאַפּיטאַל; מען פער-געסט אָבער דערביי, אַז יעדעס לאַנד האָט אַזעלכע יודען, וועלכע עס פער-דינט, דאָס הייסט, וועלכע עס האָט זיך ערצויגען; אומזיסט, אַלוּאַ אויך ביי אונז, זענען די יודען געווען גע-צוואונגען יאָהרהונדערטע כסדר זיך פאַ-צוגעבען מיט האַנדעל און מיט געלד-געשעפטען. די יודען האָבען דעם דאָ-זיגען אוואַנג דורך זייער אינטעליגענץ פערוואַנדעלט אין — געלד; מאַכען זיי דערפאַר אַ פאָרוואורף, איז אַ אומלאָ-גיש און אומגערעכט.

דער יוד איז זעהר סאָלידאַריש. די דאָזיגע סאָלידאַריטעט און געגענזייטיגע הילפס גרייטקייט איז דאָך אָבער אַ גרויסע מעלה; הלוואי וואָלטען אויך מיר דאָס געהאַט; מיר זענען אין גע-געגנטייל געוואוינט איינער דעם אַנדע-רען צו שאַדען, און דאָס איז די סבה פון אונזער ווירטשאַפטליכער און פּאָלי-טישער שוואַכקייט, און צוליב דעם איז אונז אַזוי שווער אינ'ם אויסלאַנד זיך צו דערוואַרבען צוטרוי; נישט יודישע אָדער דייטשע אינטריגעס זענען די סיבה, וואָס מען וויל אונז ווירטשאַפט-ליך נישט העלפען — נאָר אונזערע אייגענע אומגעוואוגענע פערהעלטנישען זענען אין דעם שולדיג; ס'איז אַן'אומ-זין אונזערע יודישע מיטבירגער צו מאַ-כען פערזענטווערטליך דערפאַר; די יודען זענען אַממייסטען פעראינטערע-סירט דערין, אַז די עקאָנאָמישע פער-העלטנישען זאָלען זיך בעסערען, מחמת דער האַנדעל וואָלט דאָך אין ערשטער רייה געוואונען, למשל, פון אַ גרויסער אויסלענדישער הלוואה.

פּוילען איז נישט אַרומגערינגעלט פון קיין כינעזישער מויער און ס'איז נישט די שולד פון די יודען, וואָס די אויס-לענדישע בירזשעס און וועלט-מאַגנאַ-טען זענען צו אונז נישט גוט בע-שטימט; ס'איז לייכט צו פערשטעהן, פאַרוואָס די דאָזיגע געלד-קרעפטען, וואָס שטאַמען לרוב פון יודען, האָבען נישט קיין גוט הערץ אויף אונז, בשעת זיי הערען, אַז אַזאַ דירעקטער טייל פון דער בעפעלקערונג ווערט שלעכט בע-האַנדעלט; פּילסודסקי און באַרטעל האָ-בען דאָס פערשטאַנען; זיי האָבען גע-שטראָכען דעם אַנטיסעמיטיזם פון זייער פּראָגראַם און זיי שטרעבען צו בעהאַנדע-לען די יודען אַלס פולע בירגער. פאָר-לויפיג זענען עס נאָך האַלבע מיטלען. אָבער אויך די דאָזיגע האַלבע אַרבייט האָט שוין פערהעלטנישמעסיג גוטע פירות געבראַכט.

די טאָלעראַנץ פון פּוילען, פּוילענס גרויסקייט און עקאָנאָמישע ענטוויקלונג, פערלאַנגען קאַטעגאָריש, אַז מען זאָל אָפּווישען די קאָנסטיטוציע, וועלכע גאַ-ראַנטירט גלייכע רעכט פאַר אַלע בירגער אָהן שום חילוק, און אָנשטאָט דער הערשענדיגער אומאייניגקייט קאָן קו-מען אַ פּולע אַחדות.

צו דעם צוועק שרייב איך די דאָזי-גע ווערטער, נישט אַכטענדיג דערויף, וואָס די פּאַטענטירטע „פּאַטריאָטען“, וואָס זענען געוואוינט צו כאַפּען פיש אין מוטנעם וואַסער, וועלען זיכער מיט זיי נישט צופרידען זיין.

יודישע חתונות און גט'ן אין רוסלאַנד.
בילדער פון מינסקער „זאגס“.

דער מינסקער „אָקטיאַבר“ פון 7-טען יולי ברענגט די פאָלגענדע טעצקעס און בילדער, וואָס קומען פאָר אין דעם מינסקער „זאגס“, די ביוראָ, וואו מען נעהמט אַרויס גט'ן און חתונה-אַקטען:

„אַ קליינער, האַלב-פינסטערער צימער מיט אַ פאָר שטולען אינעווייניג. אינמי-טען צימער'ל שטעהט אַ לאַנגער בריי-טער טיש, אַ גרויסער שפּיגעל, ווייזט אויס אַ רעקווייזירטער, שטעהט אַן אַ זייט און יעדעס פּאָרל, וואָס קומט אַריין, גיט אַ לויף צו צום שפּיגעל און בעטראַכטען זיך, ווי זיי זעהען אויס — אָט דאָס איז די גאַנצע מעבעל פון „זאגס“.

אין ביוראָ „זאגס“ איז שטענדיג ענג. מען שטעהט קאָפּ אויף קאָפּ. אַז מען קאָן אַפילו אַ שפּילקעלע נישט אַריינ-וואַרפען. דערצו האַלט דער עולם אין איין רויכערען, קענטיג פון צעראָגעג-קייט און אומגעדולדיגקייט. דאָס צימער מאַכט דעריבער אַ נאַיינדרוק פון אַ מאַליש פון אַ קליינשטעטלדיגער שול, איידער פון אַ פּלאַץ, וואו מענשען קומען מאַכען אַנ'ערנסטען שריט אין זייער לעבען.

דערפאַר אָבער איז דער פערוואַל-טער פון „זאגס“ אַ לעבעדיגער, אַ ספּריט-נער יונגערמאַן מיט אַ שמייכעל אויף די ליפּען. פאַר יעדען האָט ער אַ גוט וואָרט, אַ שפּאַס, אַ גלייכווערטעל, וואָס טראָגט אַריין אַביסעל פרעהליכקייט און אין דער אָנגעצויגענער שטימונג.

אין ביוראָ קאָן מען טרעפען אַלער-ליי טיפּען און פערזאָנען, וואָס ווארפען זיך אין די אויגען מיט זייער אויסער-געוועהנליכער הנהגה. פאַר אייך ענט-פּלעקען זיך אַמאָל אַזעלכע כאַראַק-טער-שטריכען, וואָס אין געוועהנליכען לעבען קאָן מען עס נאָרגישט בעמערקען.

אַ יונג פּאָרל, וואָס קען נישט וואַרטען.

האַרט לעבען טיש זיצט אַ גאַר יונג מיידעל און אַ בחור'ל. זייער ביידענ'ס אויסזעהן איז נישט מעהר ווי צו אַכצען יאָהר אַלט. דאָס מיידעל האַלט אין האַנד אַ גאַנצען באַרג מיט ביכער, ווייזט אויס אַ סטודענטקע. איהר קאָפּ איז אַרומגעוויקעלט מיט אַ רויטען טיכעל. זי פערמאָגט פייגע אויגעלעך. ביידע פיהלען זיך זעהר גוט אויפגעלייגט. אויף ביידענס לאַצען שיינט אַרויס די צייכענס פון „קאָמסאָמאָל“ דאָס מיידעל איז זעהר נערוועז.

— נו, חבר — בעט זי זיך ביים פער-וואַלטער — פּטור'ט אונז אָפּ און לאָזט מיר גיהן זיך לערנען.

— וואָס האָט איהר קיין צייט נישט?

— ענטפערט איהר אָט דער פערוואַל-טער מיט אַ שמייכעל — איהר זייט דאָך נאָך אַזוי יונג און שיהן און האָט שוין קיין געדולד נישט!

דאָס מיידעל צולאַכט זיך און דאַנקט איהם פאַר דעם קאָמפּלימענט. אָבער באַלד גיט זי אַ זאָג: „חבר, עס איז נישטאָ קיין צייט פאַר סענטימענטען, מיר האָבען קיין צייט נישט. איהר פער-שטעהט זי“

דער פערוואַלטער שרייבט זיי איין און ווינשט זיי, אַז די ליבע זאָל אײַ-ביג ביי זיי בלייבען... און גליקליכע זענען זיי אַרויס פון ביוראָ.

זי בעט אַ גט, ווייל זי וויל נישט כאַפּען קלעפּ.

שטעהט אַ יונג פּאָר פאָלק ביים טיש אַנגעכמורעט און בייז זי איז, ווייזט אויס, אַנ'אָרים מיידעל און ער איז אַ רייכער. זי געהט אָרעם געקליידעט און ער איז אַנ'אָנגעפּוצטער, אַ צופרידענער מיט אַ היבשען גוידער, געהט זעהר שעהן געקליידעט, האַלט אַ גראָבען סיגאַר אין מויל און האַלט אין איין פּיפּקען און שפּייען. קענטיג, אַז ער איז אַ געמאַן אָדער אַ ספּעק.

— וואָס פערלאַנגט איהר? — פרעגט דער פערוואַלטער מיט פערוואונדערונג דאָס פּאָרל.

— איך וויל זיך גט'ן — זאָגט די פרוי שטעמענדיג און לאָזט אַראָפּ די אויגען, גלייך ווי זי וואָלט געפיהלט, אַז זי בעגעהט אַ פערברעכען.

— סטיימש, איהר האָט דאָך איינגע-צען מיט צוויי טעג צוריק חתונה גע-האַט?

— יאָ, — זאָגט זי — איך קאָן אַלצ-דינג אַריבערטראָגען: הונגער, קעלט און ליידען, אָבער נישט קיין קלעפּ, און ער גיט אַזעלכע קלעפּ, וואָס אַפילו אַ פערד וואָלט אָנגעלאָפען פון איהם. דערביי גיט זי אַ פערקאַטשע דעם אַרבעל פון האַנד און ווייזט דעם עולם אַ צוקיילטע און בובלעטע ליב, פול מיט בלויע צייכענס.

— איהר קענט דאָך איהם אָנקלאָגען אין געריכט? — זאָגט דער פערוואַל-טער.

— אָ, ניין, איך וויל איהם שיקען איינגאַנצען צום טייוועל.

— ער איז אַ סאַריסט, ער איז אַ מערדער — הערען זיך שטימען פון עולם. אָבער ער מאַכט זיך גאַנ'אָנגעריט. ער האַלט אין איין רויכערען זיין צי-גאַר און קיינט און שפּייט.

„שרייבט מיר אָפּ שנעל, ווייל ער קען פערלירען די שטעלע“.

עס גיט זיך אַנ'עפען אויף די טיר און עס שפּרינגט אַריין און ביוראָ אַ זעלטען שעהן מיידעל, אויסגעקליידט לויט דער לעצטער מאָדע. זי איז אָנגעטאַהאַנגען אויפ'ן אָרעם פון אַ יונגערמאַן. זיי זענען ביידע זעהר האַפּערדיג און לאַכענדיג. נאָך דעם פאַר שלעפּען זיך נאָך אַ צוויי יונגעלייט, ווייזט אויס קרובים, און טראָגען אַ היבש ביסעל משקה אונטער'ן אָרעם.

דאָס יונגע פּאָרל איז אויסערגעוועהנ-ליך אומגעדולדיג און האַלטען זיך אין איין בעטען ביים פערוואַלטער, אַז מען זאָל זיי אָפּפערטיגען ווי אַמגיכסטען.

— סטיימש, וואָס איז אַזוי די איי-לעניש ביי אייך? — פרעגט זיי דער פערוואַלטער.

— איהר פערשטעהט מיך, — ענט-פערט דער יונגערמאַן, אַביסעל שטמאָמלענדיג — איך בין געקומען ספּעציעל פון מאָסקווע קיין מינסק הייראַטען, ווייל מיין כלה איז אַ מינסקער און איהרע עלטערען האָבען דוקא געוואָלט זיין ביי דער חתונה. נו, האָב איך קוים אויס-געבעטען ביי מיין אָנשטאַלט אַ צוויי טאָג-אורלויב, און אויב איהר וועט אונז פערהאַלטען, קען איך נאָך חס וחלילה פערלירען די שטעלע.

דער פערוואַלטער טוט עס זיי צו-ליב, פאַר וואָס זיי דאַנקען איהם זעהר, און זיי געהן, ווי טאַנצענדיג, אַרויס פון ביוראָ.

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

26
דינסטאג
כו
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7,25
לענג פון טאָג 14, 12

די גרויזאַמע פּלאָג פון זעלבסטמאָרדען.

א הארצרייסענדער זעלבסטמאָרד פון א 16-יעהריג יונגעל.

טעגליך ווערען אין די צייטונגען געטירט טרויעריגע כראָניק-פאַקטען וועגען זעלבסטמאָרד. די דאָזיגע כראָניק-נאָטיצען ווערען ס'רוב געדריקט מיט קליינע אותיות, און עטליכע שורה'לעך. אָבער זעלטען-ווער ס'בעמערקט, ווי צווישען די קליינע שורה'לעך מיט קליינע אותיות בעהאַלטען זיך גרויסע טראַגעדיעס פון מענשליכע לעבענס.

ס'פלעגען זיך טרעפען זעלבסטמאָרד-פאַלען פון מענשען, דעגענערירטע, שפּורים, אָדער אַזעלכע, וואָס האָבען שוין אַלץ פערלוירען אין לעבען; אָבער אַז יונגע, ערשט צום לעבען ערוואַכענדע מענשען, וועלכע האָבען געזונטע הענד און פיס און האָבען פאַר זיך נאָך אַ צוקונפט,—אַז אַזעלכע מענשען מאַכען אַליין און בעוואוסטזיניג אַ סוף צו זייער לעבען—איז זעהר גרויס די טראַגעדיע פון אונזער היינטיגען לעבען. דאָס בעווייזט, אַז שטאַרק האָט זיך איינגעפרעסען אין קערפּער פון אונזער געזעלשאַפט דער וואָרם פון גלייכגילטיגקייט צום לעבען.

נאָך גרעסער איז די טראַגעדיע און דער ווערטאָג, וואָס ס'איז נישטאָ קיין שום מיטלען און רפואות צו היילען אָט די מכה.

דאָס לעבען האָט פערלוירען דעם זין, דעם ווערט און דעם רייץ. עס איז געוואָרען אַ קליינינקייט: זיין אָדער נישט-זיין; לעבען, אָדער זעלבסטמאָרד.

עס געהמט זיך דאָס לעבען אַ סוף, וועלכער האָט זיך צופיל „איבערגעשריבען" אין וואָקסלען; עס נעהמט זיך דאָס לעבען אַ פרוי, וועלכע דער מאַן שיקט נישט נאָך קאָרלסבאַד; עס בע-געהט זעלבסטמאָרד אַ מיידעל, ווייל דער טאַטע האָט אָפּגעזאָגט אין דער פאָדערונג צו מאַכען אַ נייעם קאָסטיום און דאָס זעלבע טוט אַ יונג, 16 יאָהריג בחור'ל, ווייל ס'איז שווער צו זיין דער איינציגער שפּייזער פון אַ פאַמיליע פון 6 מענשען.

אַ וואָרם, אַ רשק האָט זיך אַריינגע-לאָפען אין'ם גוף פון אונזער געזעל-שאַפט. אַ מאַמע טראָגט-אויס אין א'ה רע איינגעווייד, ערציהט און האָדע-וועט מיט טרעהרען און בלוט אַ קינד, קומט דאָס קינד, נעהמט די עטליכע יאָהרען און פערענדיגט זיין לייכט און פשוט: מיט אַ קליינער קויל פון אַ בראַונינג, אָדער מיט אַ קליין פלעשעלע יאָדינע-סם.

ס'איז הפקר געוואָרען דער קערפּער, דער מח, די אָנגעלעגטע און צום לע-בען געבליבענע פאַר יאָהר.

***

אָט איז אַן איינצעלנער פאַל: איינער פון אַ סך, אַ רינגעלע פון דער לאַנ-גער קייט זעלבסטמאָרדען, וואָס ווערט גרעסער מיט יעדען טאָג.

אַ יונגער בחור, 16 יאָהר אַלט, בסך הכל, איז געבליבען אַ יתום, דער טאַטע איז געשטאָרבען און אויף זיינע יונגע פּלייצעס האָט ער געדאַרפט אויסטראָ-גען פרנסה פאַר דער מאַמע מיט 5 קליינע קינדער. איז די פרנסה אָנגע-קומען שווערליך, האָט ער געכאַפּט זיך געקלייבט פאַר די לעצטע גראָשענס יאָ-דינע און אויסגעטרונקען. אַ סוף צו די 16 יאָהר און צו די דאגות-פרנסה.

און אַזוי געהט עס בסדר.

וואָס וועט אָבער פאָרט זיין? ווי ענ-דערט מען און ווי היילט מען אָט די קראַנקהייט?

שווער צו געפינען אַ רפואה. שווער צו קעמפען נעגען דעם אומווילען צום לעבען, וואָס האָט זיך איינגעפרעסען אין די מוחות פון אונזער דור.

ס'בלייבט נאָר צו פערנאָטירען און פעסטשטעלען דעם טרויעריגען פאַקט. ס'איז אַ וועהטאָג און א מורא'דיגע טראַגעדיע.

פּראָטעסטע

נעגען די שטאָט-ראט-וואהלען אויף דער פּראָווינץ.

(ס) דער סטאַראָסטע פון לאָדזער קרייז ה' רזשעווסקי האָט אָפּגעוואָרפען דעם פּראָטעסט פון די וואַהל-קאָמיטע-טען פון פ.פ.ס. און דער דייטשער סאָצי-יאַליסטישער פּאַרטיי נעגען די וואַהלען אין כאָינע און אין ווידזעוו. די אויבענ-דערמאָנטע קאָמיטעטען האָבען זיך צו-ליב דעם געווענדעט מיט זייער פּראָ-טעסט צום וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט און צוגעשטעלט מאַטעריאַלען וועגען נישט ריכטיגען פיהרען פון די וואַהלען.

די וואַהל-קאָמיטעטען פון יודען און דייטשען אין גוואָראַדאָמסק האָבען אויך אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט נעגען די וואַהלען צום שטאָט-ראַט.

אַקושערקעס

זענען בעפרייט פון אינדוסטרי-שטייער.

(פ) דער פינאַנץ-אַמט האָט בעקומען פון פינאַנץ-מיניסטעריום אַן ערקלערונג אין וועלכען עס ווערט געמאָלדען, אַז אַקושערקעס (הבאַמעס) אַלס פערזאָנען פון פרייע פּראָפעסיעס זענען בעפרייט פון אינדוסטרי-שטייער, אין דער פאָרם פון פּאַטענטען און ד. ג.

אָפּצייכנונג

לטובת „תומכי-אורחים".

היינט קומט פאָר איבער די גאַסען פון שטאָט אַן אָפּצייכנונגס-פערקויף לטובת דער פילאַנטראָפּישע געזעלשאַפט „תומכי-אורחים".

אין אַ צייט, ווען די נויט אין יודי-שען קוואַרטאַל הערשט אַלמעכטיג, איז כדאי צו שטיצען אַ געזעלשאַפט, וועל-כע שטרעבט צו העלפען נויטליידענדע און בעדערפטיגע.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(פ) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָל-גענדע אַפּטייקען: נ. אַנטאָניעוויטש, (פּאַביאַניצקאַ 50); ח. כאַנדזשינסקי, (פּיעטריקאָווער 164); וו. סאָקאָלעוויטש, (פּוסטיאַנער 19); ר. רעמבעלינסקי, (אַנדזשעיאַ 26); י. זגנערעוויטש, (פּיעטריקאָווער 25); קאַספּערקעוויטש, (זגיערזשער 54); ס. טראַוואָקאָווסקאַ, (בזשעזשינער 56).

יובילעאום

פון וולאדיסלאוו ליין אין „קאַסינאָ".

דער בענעפיס-אָוועגד אין „קאַסינאָ" צוליב'ן יובילעאום פון וולאַדיסלאַוו לין פערשפּרעכט צו זיין זעהר אינטערע-סאַנט און האָט ערוועקט די גרעסטע פּראַינטערעסירונג צווישען לאָדזער בעפעלקערונג.

מיטוואָך דעם 27, ד. ה. וועט „קאַ-סינאָ" נישט דעמאָנסטרירען קיין בילד און דער פּראָגראַם בעשטעהט נאָר פון ערשטקלאַסיגע קאַבאַרעט נומערן, ליד-לעך, טענץ און סקעטשען. אויסער דעם בענעפיציאַנט, ניוראַ באַלסקאַ און וואַצ-לאַוו זדאַנאָוויטש, נעהמען אַנטייל אַ רייהע וואַרשאַווער אַרטיסטען.

Dr. med. N. LUBICZ
פּעטריקאָווער 43, טעל. 41-82
ספּעציאַליסט פאַר הויט, בלעטערנס און מין-קראַנקהייטען.
מיט פּאַלאַנגען-לאַמפּען (קוואַרץ-אויפבעל)
נעמט אויף פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

ראַדיאָ.

היינטיגער פּראָגראַם:

וואַרשאַ.

12.00 — צייט-סיגנאַל; פּליה מעטערע-אָלאָגישע און פּאָסט-קאָמוניקאַטען, איבער-פּראָגראַם.

3,00 — ווירטשאַפטליכע און מעטע-ראָלאָגישע קאָמוניקאַטען, איבער-פּראָג-ראַם.

4 35 — פּאָרלעזונג: „וואָס בעהער געוועהר פון די פלאַנצונגען".

5 00 — קאָמוניקאַטען, איבער-פּראָגראַם.

5.15 — נאָכמיטאָג-קאָנצערט אין צווי טיילען.

6 35 — קאָמוניקאַטען פון פּ.א.ט.

פּאָרלעזונג וועגען סאָוויעט-רוסלאַנד.

7.15 — פערשידענעס.

8.00 — לאַנדווירטשאַפט-קאָמוניקאַט.

8 30 — נאָכט-קלאַנגען אין לאַגער פון מיליטערישער אויסבילדונג אין פּולאַוו. טראַנסמיסיע דירעקט פון פּולאַוו.

10 00 — פּליה-מעטעראָלאָגישער קאָ-מוניקאַט, צייט-סיגנאַל, קאָמוניקאַטען פון פּאָליציי עט"פ, איבערן פּראָגראַם.

10 30 — טאַנץ מוזיק, טראַנסמיסיע פון רעסטאָראַציע „ריריז".

פערשידענעס.

(פּ) דער סטאַראָסטע רזשעווסקי האָט געכאַפּען באַזוכט דעם לאַגער פון דער פּוילישער אָפּטיילונג „אימטשאַ".

— דער לאָדזער איינוואוינער שלום שאַ-קין, אַ זוהן פון דעם לאָדזער נימנאַ-זיע-באַזיצער ה' שאַקין, האָט אויפ'ן אוניווערזיטעט אין פּאַדווא (איטאַליען) בעקומען דעם טיטול דאָקטאָר-מעדיצין און כירורגיע.

פערענדיגט דער שטרייק אין דער טריקאָטאַזש-אינדוסטריע.

(ס) נאָך 4 וואָכען שטרייק איז נעכ-טען ענדליך פערענדיגט געוואָרען דער שטרייק אין דער טריקאָטאַזש-אינדוס-טריע און אין אַלע פאַבריקען זענען די אַרבייטער שוין צוגעטרעטען צו דער אַרבייט.

די אַרבייטער בעקומען אַ לוין-הוספה: 8 פּראָצענט אויסגלייך-צאָהל לויט דער אויסרעכענונג פון דער אַרביטראַזש-קאָ-מיסיע פאַר דער טעקסטיל-אינדוסטריע; 10 פּראָצענט הוספה צו די איצטיגע לוינען און 10 פּראָצענט פאַר די גע-הילף-אַרבייטער. 13 פּראָצענט בעקומען אַלע איבריגע קאַטעגאָריעס.

דער יונגערמאַן

וואָס האָט מאָנטאָג דעם 18. ביינאַכט בעקומען געשלאָגען אויף קאָנסטאַנטינער ווערט נעבעטען זיך צו מעלדען צו ליבוש לובעלסקי קאָנסטאַנטינער 4 אין נעוועלב.

קאָנפערענץ וועגען בעגרענעצען דעם אימ-פּאָרט פון לוקסוס-אַרטיקלען.

(ס) אין האַנדעלס-מיניסטעריום איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט'ן אָנ-טייל פון האַנדעלס-מיניסטער קוויאַט-קאָווסקי, פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש און רעפּרעזענטאַנטען פון דער לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריע מאַרצעלי באַר-נאַצקי.

עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַ-גע וועגען פּרייזען פון לוקסוס-אַר-טיקלען קיין פּוילען. עס איז בעשלאָ-סען געוואָרען איינצופיהרען ספּעציעלע בעגרענעצונגען פאַר'ן דעטייל-אַריינפיהר פון לוקסוס-סחורות.

הורט-סוחרים און גרעסערע פירמעס און אָרגאַניזאַציעס וועלען דאַרפען בע-קומען פערלייכטערונגען ביים אַריינ-פיהר פון די סחורות.

דער בלוטיג-בערויבטער בריף-טרעגער

האָט פערלוירען דעם זכרון.

(או) נעכטען האָט דער דירעקטאָר פון לאָדזער פּאָסט-אַמט ה' פּלוציעניק בעזוכט דעם קראַנקען בריף-טרעגער לעווקאָוויטש אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל.

דער דירעקטאָר האָט געוואָלט אויס-פרעגען דעם קראַנקען וועגען אַנפאַל אויף איהם, אָבער דער קראַנקער גע-דענקט גאָרנישט, דער קראַנקער האָט איבערהויפּט פערלוירען דעם זכרון.

די וואונדען פון קאָפּ הויבען זיך אָן שוין צו פערהיילען. די דאָקטוירים האָבען אָבער מורא, אַז דער פּסיכישער צושטאַנד פון דעם קראַנקען וועט פער-בלייבען נישט איינגאַנצען אין אָר-דנונג.

וועגען סאַנאַציע די אימפּאָרט-בעגרענצונגען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם גרויסען פּלאַן פון דער רעגירונג וועגען בע-קעמפען דעם איצטיגען פּאַסיוון האַנ-דעלס-בילאַנס, ווערען גרויסגעדריקט פערשידענע פּראָיעקטען. איינער פון די וויכטיגסטע פּראָיעקטען איז די פראַ-גע וועגען וואַלאָריזירען די צאָל-אָפּ-צאָהלונגען. עס איז אָבער גלייכצייטיג גרויסגעדריקט געוואָרען אַ קאָנצעפּציע, אַז מען זאָל ליקווידירען אַלע בעגרענ-צונגען פון דעם אימפּאָרט, און דאָס צוליב פאָלגענדע טעמים:

די צאָל-וואַלאָריזאַציע וואָלט בע-טרעפט דערצו, אַז פערשידענע אַר-טיקלען, וועלכע ווערען אויסגעאַרבייט אין לאַנד וואָלטען נישט אונטערליגען דער שווערער קאָנקורענץ מיט עהנלי-כע אויסלענדישע אויסאַרבייטונגען, אָדער עס וואָלט זיך דער אָדער אַנדער צווייג פון דער פּראָדוקציע אָנגעהויבען צו ענטוויקלען.

דאָס איינפיהרען אָבער פון דער צאָל-וואַלאָריזאַציע ביים איינהאַלטען דאָס רעגולאַמענטאַציע-סיסטעם, וואָלט אין אַ שטאַרקער מאָס ענטוויקעלט דעם שמוג-געל, וועלכער האָט נישט קיין גרויסע שאַנסען ביי דעם ליקווידירען די רע-גלאַמענטאַציע; יעדער הענדלער וועט מיט פערגעניגען בעצאָהלען אַפילו מעהר צאָל, אַבי ער זאָל נישט דאַרפען ציטערן, אַז יעדע מינוט דראָהט אַ הם אַ קרימינעלער פּראָצעס פאַר האַנדלען מיט געשמוגעלטע סחורה. די דאָזיגע קאָנצעפּציע האָט אין די מאַסגעבענדע קרייזען איהרע אָנהענגער. זי האָט אָבער אויך געגנער, איבערהויפּט מצד די קרייזען, וועלכע רעפּרעזענטירען די פּויליש'ע פינאַנסיסטען. די אינדו-סטריעלער זענען ענטשידען פאַר א'הר.

דרייסטע גנבה אויף ליפּאָווע 10

גנבים מיט רעוואָלווערען אין די הענד בינדען מיט שטריק די דינסט און פיהרען אויס א רויב-אָנפאַל.

(§) נעכטען פאַרנאַכט האָבען גנבים אויסגעפיהרט אַ דרייסטע גנבה אויף ליפּאָווע 10 אין דער וואוינונג פונ'ם אינזשעניער-אַרכיטעקט יוזעף טערוקין.

די גנבה איז פאָרגעקומען ביי פאָל-גענדע אומשטענדען: דעם אינזשעניער טערוקינ'ס פרוי געפינט זיך אויף קוראָ-ציע אין גדיניאַ. דער אינזשעניער איז בעשעפטיגט אין מאַגיסטראַט און אין שטוב איז געבליבען בלויז די דינסט וולאַדיסלאַוואַ ווישניעווסקאַ.

נעכטען 7 פאַרנאַכט האָט עמיצער גע-קלאַפּט אין דער קיך טיר און ווען די דינסט האָט געעפענט זענען אַריין 2 יונגעלייט מיט רעוואָלווערען אין די הענד, געבונדען די דינסט מיט שטריק און זי אַנידערגעלעגט אויף דער ערד מיט'ן פּנים אַראָפּ.

דאַן האָבען זיי זיך געלאָזט איבער די שטובען זוכען אין די שענק און דערביי זיך גענומען 5 „סעודה" פון וואורשט און בראָנפען, וואָס איז געלע-גען אין קרעדענס.

צורויבענדיג פערשידענע זאַכען, זענען די גנבים אַוועק.

די דינסט האָט געמאַכט אַ געוואַלד און די אָנגעקומענע שכנים האָבען זי אויפגעבונדען.

אויפ'ן אָרט האָט מען באַלד טעלע-פאָניש אָנגערופען דעם אינזש. טערוקין און דערנאָך פּאָליציי מיט'ן אויבערקאָמיסאַר ווייער בראש.

ווייל די גנבים האָבען צוגערויבט איז נישט בעוואוסט.

PIEGI
plamy i wątrobiane radykalnie usuwa krem i mydło
LESCHNITZER'A

אָריגינעלע פּרעפּאַראַטען פון דער מאָהרען-אַפּטייק „בריעסלוי", צו בעקומען אין די אַפּטייקען און מעדיצינישע-געשעפטען. קרעם זל. 3.15 זייף זל. 2.30 וואו ס'איז נישט צו בעקומען, צו ווענדען זיך דירעקט צו
Aptekarz Drancz i S-ka Bielsko

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 7–8, זונטאָג פון 3–½

דער מאָרגנדיגער ציוניסטישער מיטינג אין פילהאַרמאָניע.

ל. לעווימע און ד"ר מ. הינדעס אין לאָדז.

מאָרגן קומען קיין לאָדז די אָנגעזעהענע ציוניסטישע פירער, מיטגלידער פון ציוניסטישן אַקציאָנס-קאָמיטעט ה' ל. לעווימע, פאָרזיצענדער פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען און ד"ר מ. הינדעס, גלענצענדער רעדנער, וועלכער האָט זיך, ווי באַקאַנט, צוזאַמען מיט נחום סאָקאָלאָוו באַטייליגט אין דער רייזע איבער דרום-אַפריקאַ אין שליחות פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

די דערמאָנטע פערזענליכקייטן וועלען זיך באַטייליגן צוזאַמען מיט דעפוטאַט ד"ר ראָזענבלאַט אין גרויסן מיטינג, וואָס ווערט איינגעאָרדנט מאָרגן מיטוואָך, 9 אַ זייגער אין אָוונט דורך דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פילהאַרמאָניע-זאַל.

דער בילעטן-פאַרקויף צום מיטינג האָט זיך שוין אָנגעהויבן אין ציוניסטישן ביוראָ.

ווי אַזוי מ'בעקומט אַ פּוילישן פּאַס

(8) דער רעגירונגס קאָמיסאַריאַט מעלדעט, אַז כדי צו בעקומען אַ פּאַס איז נויטיג צוצושטעלן פאָלגענדע דאָקומענטן:

1) וועגן פּוילישער בירגערשאַפט ז. ה. אַן אויסצוג פון די ביכער פון בעשטענדיגער באַפעלקערונג, אָדער אַ צייגניש, פון דער אָנגעהעריגקייט צו דער אָדער דער גמינע; 2) אַ צייגניש וועגן דער אידענטישקייט פון דער פּערזאָן ד. ה. אַ מעטריקע (געבורטס-שיין) אַ מעלדונג אין הויז-בוך און צוויי פאָטאָגראַפיעס.

ווען מען קאָן נישט צושטעלן די דאָקומענטן וועגן דער אידענטישקייט פון פּערזאָן, קאָן מען צושטעלן אַלס עדות צוויי בעגלויבטע בירגער, וועלכע בעשטעטיגען די אידענטישקייט פון פּערזאָן אויף אייגענער פאַראַנטוואָרטליכקייט. די אונטערשריפטן פון די עדות דאַרפן בעשטעטיגט ווערן דורך דעם גמינע-אַמט, אָדער דורך פּאָליציי, געריכטליך אָדער נאָטאַריעל.

אַ חוץ דעם דאַרפן מענער ביז 40 יאָהר צושטעלן ביים בעקומען אַ פּאַס זייערע מיליטער-ביכלעך.

ציטווילישע פּעסער קענען אַרויסגעגעבן ווערען די פּוילישע בירגער דורך דער קאָמונאַלער מאַכט (גמינע אַמטן, מאַגיסטראַט, אָדער דורך פּאָליציי-אַמטן, וועלכע קענען פאַר די פּראָווינציאַלע פּראָווינצן פערטרעטן די בעשטענדיגע פּעסער: די ציטווייליגע פּעסער קענען אָבער אַרויסגעגעבן ווערן נאָר אין דעם פאַל, ווען עס איז נישטאָ קיין ספק, אַז די פּערזאָן איז אַ פּוילישער בירגער, אַז דאָס איז די זעלבע פּערזאָן.

אַ ברוטאַלער פאָטער.

וואָס די געליטענע קינדער דערצעהלען.

אין פריטאָגדיגן נומער „נייער פאָלקסבלאַט" האָבען מיר געשריבען וועגען אַ פאַל, ווי צו אונז אין רעדאַקציע איז געקומען אַ צובלוטיגטער אַ גוואַלטער הענעך קאַמפּינסקי און ערקלערט, אַז דאָס האָט זיין אייגענער ווייגקראַנק איהם צושלאָגען.

אַ ן ציזאַמענהאַנג דערמיט, זענען צו אונז אין רעדאַקציע געקומען די קינדער פון הענעך קאַמפּינסקי און דערצעהלט, אַז זיי ווערן פון זייער פאָטער אויף אַ ברוטאַלן אופן בעהאַנדעלט. ער פלעגט ביי זיי צוגעהמען דאָס געלד, וואָס זיי פאַרדינען, און דערנאָך האָט ער זיי אַרויסגעוואָרפן פון שטוב. אין דער זעלבער צייט האָט קאַמפּינסקי די קינדער [פון] זיין צווייטער פרוי געשיקט אין פענסיאָנאַטן.

דאָס הויז אויף פּאָמאָרסקאַ 87 געהערט אָפּיציעל צו די קינדער, ווייל די ירושה איז פון זייער פערשטאָרבענער מוטער. דער פאָטער האָט די גאַנצע צייט גענומען דירה געלד און די קינדער אַפילו נישט בעוואָלט אויסהאַלטען. די קינדער האָבען דעריבער בעקומען אָנ'הויבן צו עסען און שלאָפען ביי זייער שוועסטער און שוואָגער ווייגקראַנק.

בכלל דערצעהלען די קינדער זעהר פיל וועגען דער ברוטאַלער בעציהונג פון זייער פאָטער צו זיי. עס בעקומט זיך אַ שוידערליכען איינדרוק פון דעם אַלעם, וואָס די קינדער דערצעהלען.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטן, ספּעצ. פאַר לונגען און האַרץ-קראַנקהייטן. בעשטראַלונגען אין קוואַרצלאַמפּע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעמשניצע „חעלקאַ".

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20
נאַסטראָלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אַמעריקאַ
אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש
היינט, דינסטאָג, דעם 26. יולי, 9 אַ זייגער אָוונט אויפ'ן פערלאַנג פון פּובליקום צום בילינע פּרייזען
די גרינע כלה
לעבענסבילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון סוגאַל, רעזש. היימאַן יאַקובאָוויטש. הויפּט-ראָלען: „גאָלדעלע"—אַננאַ יאַקובאָוויטש, „זעליג"—היימאַן יאַקובאָוויטש
ס'ווערען געזונגען פאָלגענדע נומערן: „אַ גרוס פון רוסלאַנד", „קדשנו במצותיך", „פרעהט אייך יודעלעך", „לעבעדיג און פרעהליך", „אוי אַדעס" (רוסישע פּאָפּורי), „איך וויל זיך שפּילען".
ס'נעמט אַנטייל פרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, פעדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי צווייליך
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. פּינאַנץ-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטן אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

אַכטונג, פּאַביאַניץ!
דאָנערשטאָג, דעם 28-טן יולי 9 אין אָוונט אין טעאַטער „לונאַ" ווערט געשפּילט מיט'ן אָנטייל פון די אַמעריקאַנער געסט
דער גאָט פון ליבע
בילעטן צו בעקומען ביי ה' ליפּינסקי.

פאַרוואָס עס ווערט נישט איבערגעטראָגן די פּאָסט-אָפּטיילונג פון פּעטריקאָווער 17

(ס) אַ דאַנק דער ענערגישער אינטערווענץ פון די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס האָט דאָס מיניסטעריום פון פּאָסט- און טעלעגראַף בעשלאָסען צו רעאָרגאַניזירען די פּאָסט-אָפּטיילונג אויף פּיעטריקאָווער 17, און איבערפיהרען די אָפּטיילונג אין אַ נייעם, גרעסערן לאָקאַל, אויף זאַכאָדניע גאַס, וועלכער איז געווען ספּעציעל רעמאָנטירט.

דער פּאָסט-אַמט ווערט אָבער נישט איבערגעפיהרט אין דעם נייעם לאָקאַל, ווייל די דירעקציע פון פּאָסט און טעלעגראַף האָבען נישט ערלעדיגט געוויסע רעכנונגען פאַר'ן רעמאָנט און פאַר איבערפיהרען.

אַזוי אַרום ווערט צוליב ביוראָקראַטיזם געשטערט די אַרבייט פון אַזאַ וויכטיגער פאַר'ן האַנדעל און אינדוסטריע אינסטיטוציע, ווי די פּאָסט און טעלעגראַף.

פון „על המשמר".

זונטאָג איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָדז אַ פערזאַמלונג פון דער גרופּע „על המשמר". עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַן עקזעקוטיווע, וועלכע וועט אָנפיהרען מיט דער וואַהל-אַרבייט אין לאָדז ווי אויך אין דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט.

אין דער עקזעקוטיווע זענען געוועהלט געוואָרען: פּרעס רומקאָווסקי (פאָרזיצער), ביכמאַן, סטוד. בעליאַצקער, סטוד. האַראָוויטש, מר. ליט. סטוד. לעוו, פּאַצאַנאָווסקי און וואַציאַק.

פון „הפועל המורחי".

אין לאָדז איז פאָרגעקומען אַ באַראַטונג פון „הפועל המורחי" אין פּוילען און עס איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציעס: 1) דער „הפועל המזרחי" אַלס אַ רעליגיעז-סאָציאַלע בעוועגונג רעפּרעזענטירט אַ ספּעציפישע וועלט אַנשויאונג; 2) דער ראַדיקאַלער טייל פון רעליגיעזען יודענטום בכלל און די רעליגיעזע אַרבייטערשאַפט בפרט, דאַרף זיין אָרגאַניזירט אין אַ אומאָפּהענגיגער זעלבשטענדיגער פּאָליטישער פּאַרטיי, וועלכע זאָל קענען דירעקט ווירקען אין געזעלשאַפטליכען לעבען. דעריבער איז נישט דערלויבט דאָס אַריינטרעטען פון „הפועל המזרחי" אין דער מזרחיסטישער פּאַרטיי, ווי בכלל אין וועלכער עס איז אַנדערער פּאַרטיי און 3) די מועצה אַנערקענט אַלס פאַרבעדינג צו אַ פערייניגונג מיט'ן רעכטען „הפועל המזרח" דאָס אַרויסטרעטען פון דעם לעצטען פון דער מזרחיסטישער פּאַרטיי, און אַז די געווינשענע פערייניגונג און קאָנסאָלידאַציע זאָל פאָרקומען אויף אידעאָלאָגישע יסודות.

פון יודישען טעאַטער.

אויפ'ן פערלאַנג פון טעאַטער-עולם ווערט היינט געשפּילט דורך די אַמעריקאַנער געסט אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש „די גרינע כלה". די געזאַנגס-נומערן, וואָס די פּיעסע פערמאָגט, ווי צ. ב. „אוי אַדעס", „קדשנו במצותיך", „איך וויל זיך שפּילען", וואָס ווערען אויסגעפיהרט דורך אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש מיט'ן אַנסאַמבל, ווערען דורכ'ן טעאַטער-עולם שטורמיש אַפּלאָדירט, און די נומערן מוזען פיל מאָל ביסירט ווערען.

מיטוואָך ווערט געשפּילט אין טאָמאַשאָוו „מינקע די דינסטמויד" און דאָנערשטאָג אין פּאַביאַניץ „דער גאָט פון ליבע" מיט אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש אין די הויפּטראָלען.

אַראָפּגעפאַלן פון אַ קאַרוזעלע

(–) אין 3-מאַי-פּאַרק איז פון אַ קאַרוזעלע אַראָפּגעפאַלען דער 13-יעהריגער עדוואַרד בערענט, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען.

דער פערוואונדעטער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל „אַננאַ מאַריאַ".

היט אַפּ אייער געזונד!

עמפּפט מיט דעזינטעריע!

אין די זומערדיגע חדשים, דער עיקר בעת עס הויבען זיך אָן צו בעהייזען אויבס, זענען מאָגען און געדערים-קראַנקהייטן זעהר אָנגעמט פאַרשפּרייט. איינע פון די שווערסטע און גע-פעהרליכסטע געדערים-קראַנקהייטן איז – די בלוטיגע. עס איז דעריבער אומבעדינגט נויטיג, אַז מען זאָל בעצייטנס אָנגעמען אַלע מיטלען, כדי זיך צו פערהיטען פון דער דאָזיגער שווערער קראַנקהייט.

לאָמיר זעהן, ווי אַזוי יעדער בע-וואוסטזיניגער מענש קאָן זיך העלפען אין פאַל פון פערהיטען זיך פון דער דאָזיגער קראַנקהייט.

דיזענטעריע ווערט אַרויסגערופען דורך געוויסע מיקראָבען (דיזענטעריע-שטעקעלעך). וועלכע קענען זיך געפינען אַ לאַנגע צייט אין וואַסער, אין מילך און אין אַנדערע פליסיגע שפּייזען, בעזונדערס לייכט מעהרען זיי זיך אויף רויע יאַגדעס און ווייכע פרוכט, ווי פלוימען, זיסע באַרנעס און אַנד. ביים אויסטריקענען, ווערען די דאָזיגע שטעקעלעך פערפאַלען, אָבער זעהר לאַנגזאַם; פון זונענשטראַהלען ווערען זיי פערניכטעט צייט אַ האַלבער שעה. דעסגלייכען פון דעזינפעקצירענדע מיטלען ווי קאַרבאָל, סובלימאַט א. ד. גל.

די דאָזיגע קראַנקהייט ווערט נאָך דער עיקר פערשפּרייט פון די דיזענטעריע-קראַנקע גופא דורך זייער שטול-גאַנג. דורך די ריגשטאָקען פאַלט אַריין די צאה אין די טייכען און ברונעמער, און דאָס פערפּעסטעטע וואַסער מאַכט קראַנק כמעט יעדען איינעם, וואָס גע-ברויכט עס. די מיקראָבען קענען אויך פערטראָגען ווערען דורך אומרייניגע הענד פון אַ דיזענטעריע-קראַנקען, אָדער פון די, וואָס געהען אַרום איהם. בעת זיי ריהרען אָן פערשידענע זאַכען. אין דעם פאַל זענען אויך געפעהרליך די געזונד-געוואָרענע, ווייל אַ לענגערע צייט קענען זיך נאָך געפינען די דיזענטעריע-מיקראָבען אין זייער שטול-גאַנג; פאַר זיי גופא זענען זיי שוין מעהר נישט שעדליך אָבער פאַר די געזונטע קענען זיי זיין געפעהרליך. דערום מעג מען נישט שעדלען. אָבער פאַר די געזונטע וואַסער, מילך, פרוכט און קלענערע אַ סכנה פאַר די אַרומיגע, זענען אויך די קראַנקע אויף כראָנישער דיזענטעריע, וועלכע פערלויפט אין אַ שוואַכער פאָרם און קיינער לעהנט אויף דעם נישט קיין אַכט.

ס'איז אַלזאָ קלאָר, אַז כדי זיך צו פערהיטען פון דיזענטעריע, מוז מען קולם כל אויסמיידען צו טרינקען רויע וואַסער און צו בענוצען רויע וואַסער ביים אַרומוואַשען וועלכע ס'איז עסענוואַרג (הערינג, גרינס, פרוכט). אָדער אויסשווענקען געשיר צום עסען. דאָס גלייכען דאַרף מען זיך אָפּהיטען פון רויע מילך, יאַגדעס און פרוכט. אומבעדינגט פריהער אָרומוואַשען מיט קאַלט געקאָכט ציטרין-וואַסער. אויסמיידען צו קויפען גרינס און פרוכט, אויף די מערק, וואו זיי ווערען פערשמוצט אין פעראומרייניגט פון בעהאַנדלינגער הענד. בכלל דאַרף מען נישט געברויכען קיין קאַליע געוואָרען עסענוואַרג.

מען טאָר נישט פערגעסען, אַז די פליגען פערטראָגען מיט זייערע פיסקעלעך די מיקראָבען פון קלאָזעטן. דעריבער דאַרף מען זעהן, ווי ווייט מעגליך אויסראָטען די פליגען. אין דער ערשטער רייה מוז מען אָבער האַלטען יעדעס עסענוואַרג פערדעקט, כדי די פליגען זאָלען עס נישט קענען פער-אומרייניגען.

די צאה פון דיזענטעריע-קראַנקע מוז מען פאַר'ן אַרויסגיסען פערגיסען מיט אַזעלכע מיטלען (סובלימאַט, קאַר-באָל), וואָס פערניכטען די מיקראָבען.

דער חולה גופא, און דער עיקר די, וואָס געהען אַרום איהם, מוזען אָפּהיטען די שטרענגסטע ריינקייט. די הענט מוז מען וואַשען מיט סובלימאַט און מיט זייף.

בכלל איז דאָס בעסטע און זיכער-סטע מיטל צו פערהיטען זיך פון די-זענטעריע – אָפּהיטען די שטרענגסטע ריינליכקייט און היגיענע פון שפּייז.

אויב דער מאַגיסטראַט וועט בעקומען אַ הלוואה

וועט די קאַנאַליזאַציע-אַרבייט צוגעהן אינטענסיווער.

(ס) צוליב דעם, וואָס דער שטאָט-ראַט האָט בעשטעטיגט דעם מאַגיסטראַט די פולמאַכט צו מאַכען אַן הלוואה פון צוויי און אַ האַלבען מיליאָן זלאָטיס אויף קאַנאַליזאַציע, וועט די קאַנאַליזאַציע אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט האָבען די מעגליכקייט אין אַ שנעלען טעמפּאָ אָדורכצופיהרען די קאַנאַליזאַציע אַרבייטען.

מען וועט קענען צוטרעטען צו בויען דעם הויפּט-קאָלעקטאָר אין די אָפּ-לויף קאַנאַלען; מען וועט אויסבויען אַ פּראָוויזאָרישע סטאַציע און גלייכצייטיג פערבריי[ט]ערן די נעץ פון די שטאָטישע קאַנאַלען. די אַרבייט וועט קענען גע-פיהרט ווערען אין אַ אמת אַמעריקאַ-נישען טעמפּאָ.

איבערגעפאָהרען.

(–) עהרגעכטען איז אויף קיליגסקי גאַס איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַ וואָגען דער 7-יעהריגער עדוואַרד ליסאָווסקי.

אויף זלאָטע גאַס איז איבערגעפאָה-רען געוואָרען דורך אַ וואָגען דער 22-יעהריגער יאַן שלאַמסקי (פּושעיגאַז 70).

די פּאַגאָטאָוויע האָט אין ביידע פעלען אינטערווענירט.

פון געריכט.

שווערע שטראָף פאַר אַ גנבה.

(§) דאָס קרייז געריכט האָט געכטען פאַר'משפּט פאַר אַ נייע גנבה די גנבים-רעצידיוויסטען: משה יעדוואַב אויף 6 יאָהר שווערע טורמע און באַרנשטיין — 3 יאָהר. ביידע פערלירען אויך די רעכט.

די מאָסקווער אַרטיסטן פון „הבימה"
האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פאָר-טרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם
— ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —
„PARISIENNE"
69 בזשעזשינער 69
צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

וואס הערט זיך מכח דעם פאליעסער גאלד?

שוין עטליכע חדשים ווי מען רעדט אין פוילען זעהר פיל פון די גאלד-שטראמען וואס זענען ענטדעקט געווארען אויף פאלעסיע.

אן אויסלענדישער פאכמאן, וואס פערנעמט א לייטענדע שטעלונג אין איינעם פון די אויסלענדישע גאלד-גרובענס האט ארויסגעלאזט פאלגענדע מיינונג וועגען די עקספלאאטאציע-מעגליכקייטען פון דעם פאליעסער גאלד.

עס איז קיין ספק נישט — האט ער-קלערט די דאזיגע פערזאן — אז אין פאליעסיע איז פערהאן גאלד. ביז איצט האט מען שוין ארויסבעקומען ארום 17 גראם גאלד-זאמד. דאס האט נאך דערווייל בלויז א כאראקטער פון אן עקספערימענט. דאגעגען אויב מען רעדט וועגען א אינדוסטריעלער עקספלאאטאציע פון דעם גאלד, קאן דאס זיך לוינען נאר אין דעם פאל, ווען פון 1600 קילאגראם דורכגעשווענקטען זאמד זאל מען קענען ארויסבעקומען מינדעסטענס 4 מיט א פערטעל גראם גאלד-מעטאל. די ביז איצטיגע פראבעס מיט דעם פאליעסער גאלד האבען געגעבען א פראצענטזאץ פון דער דאזיגער מיני-מאלער דאזע. ווען מען זאל איצט נע-מען צו עקספלאאטירען דאס פאליעסער גאלד-זאמד, וואלט דאס קאסטען צו טייער.

עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז זוכענדיג וועט מען טרעפען שטחים מיט א גרעסערען אינהאלט פון גאלד-זאמד, אז עס זאל זיך יא לוינען צו עקספלא-אטירען.

די אפיציעלע פאקטארען בעהאנדלען די פראגע זעהר ערנסט און מען רעדט זאגאר וועגען שאפען א ספעציעלן „גאלד-רעפעראט“ אין האנדעלס-מיניסטעריום.

די פראגע פון דעם גאלד-זוכעניש אין פאליעסיע האט נאך א גרויסע בע-דייטונג, ווייל דאס גאלד קען ווירקזאם געזוכט ווערען נאר דאן, ווען דער באדען וועט גוט אויסגעפארשט ווערען. אויב די פאלעסיער בלאטעס וועלען אויסגעטריקענט ווערען וועט פוילען בערייכערט ווערען מיט א גרויסען שטעדיגען באדען.

דער מלוכה-אוצר איז איצט צו ארעם אויף אונטערצונעמען אזא ריזיגע אר-בייט, אבער אין א געמיינזאמער אנ-שטרענגונג פון דער רעגירונג מיט דער בעפעלקערונג, וועלכע דארף עלעקטרי-זירט ווערען דורך א „גאלד-פיבער“, וואלט פוילען געקאנט רייכער ווערען מיט הונדערטער מיליאנען.

א קריסט פערגוואלדיגט א יודיש מיידעל.

איצט ווערט ער געפייניגט אין טורמע פון חרטה און בעשליסט זיך מגייר צו זיין און חתונה האבען מיט זיין קרבן.

נאנט בארנאוויטש, א שטעטעל אין ווילנער קרייז, קלינגט איצט מיט פאלגענדען אויסטערלישען פינאל פון א גרויזאמער טראגעדיע, וועלכע האט זיך אנגעהויבען מיט א יאהר 4 צוריק אין דער אנגעזעהענער דארטיגער יודישער משפחה לעווין און זיך איצט פערענדיגט.

ביי די לעווין'ס איז געווען זעהר א שעהנע טאכטער ביילע, איצט 22 י.

מיט 4 יאהר צוריק האט א זוה פון א שכנ'ישען גוט-איינגענטימער, א קריסט, געווארפען אן אויג אויף דער שעהנער ביילקע ל., מיט וועלכער ער האט גע-הער זיך אויך בעקענט.

איינמאל האט דער קריסטליכער בע-קאנטער איינגעלאדען ביילע ל. אויף א שפאציר אין וואלד. דארט האט ער זיך בעווארפען אויפ'ן מיידעל און זי פער-גוואלדיגט.

וועלענדיג בעהאלטען איהר חרפה האט ביילע ל. פון איהר אומגליק קיי-נעם אין שטוב א צייט לאנג נישט דער-צעהלט, ביז ענדליך זי איז געווארען שוואנגער און דאן האט זי מער נישט געקענט בעהאלטען איהר אומגליק און אויסגעגעבען, וואס מיט איהר איז געשעהן.

געגען פערגוואלדיגער איז דאן פער-פיהרט געווארען א פראצעס און ער איז פער'משפט געווארען אויף א לענ-גערן טערמין טורמע.

ביילע ל. האט דערווייל געבוירען א טויט קינד. גלייך קימפעט איז ביילע ל. אריינגעפאלען אין א מרה שחורה זי האט זיך געפיהלט ווי א פערפלעקטע און האט אזוי פערבראכט איהרע טעג אין איינזאמקייט און פערשלאסענקייט.

דערווייל איז ארויס פון טורמע איהר פערגוואלדיגער, געקומען צוריק אין בארנאוויטש צו ביילע'ס עלטערן און געמאלדען זיי, אז ער האט חרטה אויף זיין חטא און אז ער איז גרייט פער-גלעטען די גרויסע עולה, וואס ער איז בעגאנגען געגען זייער יודישער טאכ-טער מיט דעם וואס ער וועט זיך מגייר זיין און חתונה האבען מיט איהר.

אין שטעדטעל האט דאס ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע. ביילע ל-ס עלטערן ווי אויך די אומגליקליכע האבען מסכים געווען צום קריסטס פאר-שלאג און מען האלט שוין דארט ביים פאהרען בקיבוץ אין א גרעסערע שטאדט ארורכצופיהרען די פארמאליטעטען פון מגייר זיין זיך, נאך וואס ס'וועט אויך פארקומען די חתונה.

מען שמועסט, אז די צערעמאניע פון מגייר זיין דעם קריסט, זיין ברית אויך די חתונה וועט פארקומען אין ווילנו.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט“

בעם דערלאנגען אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט איינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 26. יולי 1927.

5865. ש. וו.

יעדער קאאפעראטיוו פירט זיך לויט די כללים פון זיין בעשטעטיגטען אוס-טאוו.

אויב איהר ווילט זיך מיט די דער-מאנטע סטאטוטען בעקענען, דארפט איהר זיך ווענדען דירעקט צום קאאפע-ראטיוו.

פאלגענדס פערשטענדיגט זיך וועגען דעם ענין מיט אונזער יוריסט פערזענ-ליך אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג.

5866. . קאלמאן.

דעם פליכט פון מיליטער-דינסט איז טערליגען אזעלכע פערזאנען, וועלכע האבען נישט קיין בירגערשאפט פון א בעשטימטער אויסלענדישע מלוכה, הגם קיין פוילישע בירגער זענען זיי אויך נישט. דער אומשטאנד, וואס זיי האבען געדינט אין פוילישען מיליטער גיט זיי נאך נישט אויטאמאטיש די פוילישע בירגערשאפט.

5867. א געטרייער לעזער פון קיליג-סקא 49.

איהר האט דאס רעכט צו לאזען סטעמפלען דעם קאנטראקט אין אור-זשאנד סקארבאווי אין משך פון 3 וואכען אהן שטראף.

5868. ישראל פויזנער.

אין דעם פרט איז די לעצטע פער-ארדנונג וועגען רופען די רעזערוויסטען אויף מיליטערישע איבונגען נישט קלאר.

לויט אונזער מיינונג ווערט איהר אויף די איבונגען נישט גערופען.

5869. ל. וו. פון בארוטאוויטש.

אליין טארט איהר בשום אופן נישט דורכפיהרען דעם נויטיגען רעמאנט.

נישט בלויז ס'וועט אייך זיין שפע-טער שווער צוריקצופאדערן פון הויז-ווירט די קאסטען, נאר ער האט נאך אפילו א ברירה אייך אין גאנצען צו שטערען די ארבייט, ווען איהר ווילט שוין זאגאר דאס פון אויפ'ן אייגענעם חשבון.

איהר דארפט זיך דעריבער קודם-כל ווענדען אין דער וואוינונגס-אינספעקציע מיט א בקשה, אז עס זאל ווערען פעסט-געשטעלט, וואס פארא רעמאנט מען דארף איינגעטליך ביי אייך אין דער וואוינונג מאכען.

שפעטער וועט איהר רופען א צעפא-וועטליכען מייסטער, וואס זאל צוזאמענשטע-לען א קאסטאריס פון דעם נויטיגען רעמאנט.

דעם פראטאקאל פון דער קאמיסיע צוזאמען מיט'ן קאסטאריס וועט איהר ביילייגען צו א בקשה אין געריכט, אז מען זאל צושטעמפ'ן די בעטרעפענדע סומע.

5870. א לעזער פון טאמארסקא.

מיר האבען שוין פיל מאל געענט-פערט אויף ענליכע אנפראגען און קא-נען אויך דאס מאל דאס זעלבע ענט-פערען.

צוליב נישט קלארקייט פון אונזער וועגען לאקאטארען-שוץ אין פרט פון דער לאקאלען-קוואליפיקאציע צו דער אדער אנדער גרופע קאנען מיר נישט ענטפערען מיט דער גאנצער בעשטימט-קייט, צו פון אייגענטימערדיגע וואוינונ-גען, אין וועלכער ס'ווערט איינצייטיג אויך געפיהרט אן ארבייטסווערקשטעל בעהערט צו דער ליטערע A אדער צו דער ליטערע B, אנדערש געזאגט, צי איז אויף אזא לאקאל חל די גע-זעצליכע דערמאנטע דעקרעט וועגען אפשטעלען די 6 פראצענטיגע קווארטאל-דיגע הוספות אדער נישט.

מיר קאנען נאר זאגען, אז לויט אונ-זער מיינונג דארפען אזעלכע לאקאלען יא קוואליפיצירט ווערען צו דער ליטע-רע A און ממילא דארף די דערמאנטע נאוועלע אויף זיי אויך חל זיין.

איבעריגענס האלטען זיך פיל געריכ-טען אויך ביי דער זעלבער מיינונג. אנדערע ווייטער רעכנען זיך אין דעם פאל מיט'ן אומשטאנד פון אויסקויפען א פאטענט. אזוי, אז קוים האט דער לאקאטאר אויסגעקויפט א פאטענט פון 8. קאט. מעג ער אפילו פיהרען אין זעלבען צימער דעם ווערקשטאט, ווערט דער איינשטעליגער לאקאל גערעכענט צו דער קאט. B. האט דער לאקאטאר נישט אויסגענומען קיין פאטענט, דארף ער צאהלען דירה געלד לויט'ן פראצענט פאר דער קאט. A

די נייעסטע פערפומען

קרעמען, טואלעט-זייפען, קעלנישע בלומען-וואסערן, פודער הויבען, קאמי און אנדערע צו קאנקורענץ-פרייזען אמפפעהלט

Perfumerja DRUKIER

Zawadzka 11

פאר אנגראסיסטען—ראבאט!

בעמערקונג: פודער קאמי און הויבען אויף געוויכט

רעיעל

ביליג!

די, וועלכע אזוי האט פעראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט“ לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

116)

עס זענען געקומען די גרויסע אקטאבער-טעג פון יאהר 1905. ס'איז ערשינען דער מאניפעסט פון צאר וועגען צוזאמ-רופען די גאסודארסטווענע דומא, ס'האט א שיין געטאן די זון פון פרייהייט, פאר דער פארטיי האט זיך געשטעלט די פראגע: אנהאלטען ווייטער דעם טעראר, אדער אפזאגען זיך פון דעם דאזיגען קאמפס-מיטעל. וועגען דער פראגע זענען פארגעקומען עטליכע בעראטונגען.

אין דער קאמפס-ארגאניזאציע האט געהערשט די מיינונג, אז דער טעראר איז נויטיג אויך ווייטער, אז די פארטיי דארף מיט געוועהר אין האנד אפהיטען די אויסגעקעמפטע פרייהייטען. דעם דאזיגען שטאנדפונקט האט פערטיידיגט סאווינקאוו.

די מערהייט פון צענטראל-קאמיטעט איז געווען אין דער מיינונג, אז מ'דארף דעם טעראר אפשטעלען, נאר די קאמפס-ארגאניזאציע טאר מען נישט אונטערדריקען, נאר האלטען זי „אונטער געוועהר“ אויפ'ן פאל, אויב ס'וועט נויטיג זיין ווי-דער זיך אומקעהרען צו די טעראריסטישע קאמפס-מעטאדען. די דאזיגע מיינונג האט פערטיידיגט טשערנאוו. און זי וואלט אקצעפטירט געווארען, נאר דא האט זיך אויסגעשטעלט אזעוו און האט ערקלערט:

„האלטען אונטער'ן געוועהר“ איז אוממעגליך, דאס זענען בלויזע ווערטער. איך נעהם אויף זיך די אחריות, די קאמפס-ארגאניזאציע ווערט פונאנדערגעלאזט“.

און אזוי איז געבליבען: די קאמפס-ארגאניזאציע איז פו-נאנדערגעלאזט געווארען. דער צענטראל-קאמיטעט האט ארויס-געלאזט א מאניפעסט וועגען אפשטעלען דעם טעראר.

אבער גלייכצייטיג האט זיך געשטעלט אן אנדערע, נאך מעהר וויכטיגע אויפגאבע: די דירעקטע הכנה צו א בעוואפענ-טען מאסען-אויפשטאנד. ס'איז אויסגעוועהלט געווארען א „קאמפס-קאמיטעט“, וועלכער האט געדארפט מיט דער זאך אנפיהרען. אין קאמיטעט זענען אריין ס. ה. צוויי פערזאן: אזעוו און סא-ווינקאוו — דיזעלבע, וועלכע זענען פריהער געשטאנען בין שפיץ פון טעראר. די הויפט-לייטונג האט געהערט צו אזעוו'ן.

אין פעטערבורג האט זיך די פארטיי בעמיהט צוציהען די אפיצירישע ארגאניזאציעס. אויף אויסצופערטיגען אויפרייס-מאטעריאלען זענען איינגעארדענט געווארען עטליכע דינאמיט-ווערקשטעלען. די פערבאנד פון די באהן-ארבייטער האט בע-קומען דעם אויפטראג אויפצורייסען די בריק אויף דער ניקא-לאיעווער באהן-ליניע, כדי אזוי ארום אפצושניידען פעטערבורג פון מאסקווע. ס'איז בעשלאסען געווארען אויפצורייסען דאס הויז פון דער אכראנע, די עלעקטרישע און טעלעפאן סטאציע און צו ארעסטירען דעם פרעמיער-מיניסטער גראף וויטע.

אבער קיינע פון די אלע אקציעס האט זיך נישט איינגע-געבען. אומעטום זענען די ערטער, וואו ס'האבען געזאלט פאר-קומען אטענטאטען, בעזעצט געווען דורך פאליציי, און די פער-זאנען, וועלכע האבען געהאט אויסצופיהרען די אדער יענע אויפגאבען זענען אדער ארעסטירט געווארען, אדער — אין בעס-טען פאל — איז זיי געלונגען קוים זיך צו ראטעווען.

די גאנצע פאליציי איז געשטעלט געווארען אויף די פיס. איינמאל האבען זיך אזעוו, סאווינקאוו און רוטענבערג געזא אנגעשטויסען אויף פאליציי, זיי האבען נאר וואס געהאט אפגע-האלטען א בעראטונג אין א קאנספיראטיווער וואוינונג און זע-נען זיך פונאנדערגעגאנגען, יעדער בעזונדער. ביים ארויסגאנג אין הויז האבען זיי זיך געטראפען מיט עטליכע אגענטען פון דער אכראנע. קיינעם פון זיי האט מען אבער נישט גערוהרט, איין אגענט האט זיך אפילו געלאזט צו סאווינקאוו'ן נאך און די זעלבער רגע האט זיך דערהערט א קול:

„ניקאלאי מיר ניט ברוינמאם“ (נישט אנגעהמען קיין שום מיטלען) — און דער אגענט האט סאווינקאוו'ן אפגעלאזט.

אין מאסקווע איז אין דעצעמבער אויסגעבראכען א בע-וואפענטער אויפשטאנד, אזעוו איז געווען בשעת מעשה אין מאסקווע; ער האט אנגעפיהרט מיט די אפטיילונגען פון די אויפשטענדיגע, וועלכע האבען זיך געפונען אונטער דער השפעה פון די ס.-ר. — און אין פעטערבורג איז אין דערזעלבער צייט פארגעקומען איין שווערער דורכפאל פון דער פארטיי נאכ'ן אנדערען. ס'איז ענטדעקט געווארען די דינאמיט-ווערקשטעל אויף פאפיארנע פערעאולאק, וואו ס'זענען ארעסטירט געווארען שמאלערמארט און בערנאנאוו. באלד דערויף האט דערזעלבער גורל געטראפען די צווייטע דינאמיט ווערקשטעל אין טשיעטשנאי פערעאולאק. דארט איז ארעסטירט געווארען דארא בריליאנט, איינע פון די שטארקסטע פרויען אין דער טעראריסטישער אר-בייט, און אנדערע ניקאלאיעווען. על פי צופאל האבען זיך ארויס-געדרעהט פון ארעסט אלעקסאנדרא סעוואסטיאנאווא, די יונגע רעוואלוציאנערין בראנשטיין און וויטעזאלאר סמירנאוו. דארא בריליאנט איז איינגעזעצט געווארען אין פעטראפאוולאווסקער פעסטונג, וואו זי איז פסיכיש קראנק געווארען און געשטארבען. ניקאלאיעווען איז פערשיקט געווארען קיין סיביר.

(פארטזעצונג קומט).

ווי אזוי עס איז געלונגען א לעמבערגער יודיש מיידעל זיך ארויסצורייסען פון די פרויען-הענדלער

דאס פערפיהרטע לעמבערגער מיידעל שילדערט וואסערע צרות עס איז איהר אויסגעקומען אויסצושטעהן פון די פרויען-הענדלער.

די גרעסטע פון דעם כל המינים פרויען-האנדעל הויבט אלע מאל אלץ מעהר אנצונעהמען ברייטערע פארמען אין גאליציען. אבער נישט געקוקט אויף די פערשידענע ווארנונגען לאזען זיך די גאליציאנע, בפרט די לעמבערגער מיידלעך אריין-נארען אין דער נעץ פון דער דאזיגער ראפינירטער באנדע פרויען-הענדלער און דאן האבען די פערפירטע מיידלעך אפגעהאקטע יאהרען.

א לעמבערגער יודיש מיידעל מיט'ן נאמען קלארא ש., וועלכער איז פערפירט געווארען פון פרויען-הענדלער און עס איז איהר געלונגען רעכטצייטיג ארויסצורייסען פון די הענד פון די פרויען הענדלער, דערצעהלט פאלגענדע זעהר אינטערעסאנטע פרטים.

איך געדענק נישט — הויבט אן צו דערצעהלען פרל. קלארא ש. — ווען מיינע עלטערן זענען אבגעשטארבען. אלס א יונגע יתומה האבען מיך מיינע קרובים, וואס זענען דעמאלס געווען רייך, גענומען צו דערציהען. אין משך פון דער צייט זענען מיינע קרובים פעראָרימט געווארען. איצט קענט איהר זיך שוין אליין פארשטעלען, וואס עס איז מיר אויסגעקומען צו ליידען. מען האט אויף מיר אנגעהויבען קרום צו קוקען. איך האב געליטען, אבער איך האב געשוויגען.

מיין איינציגע האפנונג איז געווען, אז איך זאל התונה האבען. איך בין געווען א שעהן מיידעל. וואס איך האב פערדינט האב איך אויסגעגעבען אויף קליידער. איך בין תמיד געווען עלעגאנט.

אבער וואס איז מיר דערפון ארויסגעקומען.

איך האב, אמת, געהאט א סך פערעהרער. אבער קיינער האט מיט מיר נישט געטראכט אפילו התונה צו האבען, ווייל איך בין געווען א ארימע יתומה.

אין א געוויסען טאג קומט צו אונז א שכן און ערקלערט, אז ער האט פאר מיר א רייכען חתן, וואס וועט מיך נעהמען אהן נדן, אזוי ווי איך שטעה און געה. ער וועט תכף נאך דער חתונה מיך מיטנעהמען קיין אמעריקא.

איך בין געווען גליקליך. איך האב נישט געטראכט, נאר תיכף מסכים געווען.

בקיצור:

מען האט געפראוועט תנאים. מיין חתן האט מיך ארומגעפאָרען אויף די הענד. מיך פשוט פערגעטערט. געקויפט קליידער און טייערע ציהרונג. נישט געווען א זאך, וואס איך זאל געווען פערלאנגען, אז ער זאל מיר אפזאגען. „דאס ספלערל פון הימעל" האט ער מיר געגעבען.

צוויי חדשים נאך די תנאים האבען מיר חתונה געהאט, א פאר טאג נאך דער חתונה איז מיין מאן געפאהרען קיין ווארשא. דארט פערזארגט די נויטיגע דאקומענטען און 3 וואכען נאך דער חתונה זענען מיר אפגעפאהרען פון לעמבערג.

פון לעמבערג זענען מיר געפאהרען קיין בערלין. דאס איז געווען די ערשטע שטאט, וואו מיר זענען אויסגעשטיגען פון דער באהן אויף אונזער כלומרשטער האכציים-רייזע.

אין בערלין האט מיך מיין מאן געפיהרט אין די שענסטע אונטערהאלטונגס- און פערגוויגונגס-פלעצער. ער האט מיר געוויזען די שעהנע וועלט. און איך בין געווען גליקליך. איך בין געווען איבערצייגט, אז ענדליך איז פאר מיר געקומען א גוטע צייט, פון וועלכע איך האב אפילו קיינמאל נישט געחלומ'ט.

פון בערלין זענען מיר געפאהרען קיין פאריז. אבער דא זענען מיר צופיס דעם מאנס געשעפטען געווארען פערדעכטיג. און אונזער האטעל פלעגען קומען עלעגאנטע הערען און דאמען, מיט וועלכע מיין מאן האט געהאלטען אין איין קאנפערירען.

אבער איך האב לכתחלה נישט געלעגט קיין פיל אויפמערקזאמקייט אויף די דאזיגע קאנפערענצען, בעלד האט מיין מאן אויפגעהערט צו זיין פאר מיר גוט. ער האט אנגעהויבען מיך אויף פערשידענע אופנים צו קוועלען.

און אין א געוויסען טאג האט ער מיר ערקלערט, אז אויב איך רעכען צו זיין א „דאמע" בין איך זיך מועה. אין אמעריקא — האט ער געזאגט — וועל איך מוזען ארבייטען, אמת טאקי, נישט שווער, און איך וועל דערביי האבען א גרויס פערגעניגען...

אין אנהויב האב איך נישט פערשטאנען, וואס ער מיינט. אבער איך האב ביי זיך געטראכט, אז ארבייטען וועל איך אין אמעריקא. איך בין דאן געווען געוואוינט צו ארבייטען. אבער דער גאנצער ענין איז מיר פארגעקומען זעהר פערדעכטיג.

ווען איך בין ארויף אויף דער שיף אין שערבורג איז מיר פינסטער געווארען פאר די אויגען. איך האב דארט בעמערקט די הערען, וועלכע זענען אין אונזער האטעל אין פאריז געקומען און האבען געוואַרט אויף מיין מאן. ווען מיין מאן איז מיט מיר ארויפגעקומען האבען זיי זיך מיט איהם געגריסט טוד' אין א פאר מינוט שפעטער האט מען געבראכט דריי שעהנע און עלעגאנט-געקליידעטע מיידלעך.

מיר איז געלונגען זיך מיט זיי צו פערשטענדיגען. און זיי האבען מיר דערצעהלט, דאס זיי האבען דעם איינדרוק, אז זיי זענען אריינגעפאלען אין דער נעץ פון פרויען-הענדלער און מיר האבען תיכף אנגעהויבען צו קלערען, ווי אזוי צו אנטלויפען.

ווען די באנדע האט בעמערקט, אז מיר רעדען צוזאמען האבען זיי די דריי פרויען אריינגעפיהרט אין א באזונדערער קאיוטע און זיי פערשלאסען. אזוי ווי איך האב דאס בעמערקט האב איך זאפארט פארשטאנען, אז מיר האבען דא צו טון מיט פרויען-הענדלער און טעליכע מינוט פאר'ן אפשווימען פון ש ף בין איך אנטלאפען.

איך האב זיך אנגעשטעלט צום פוילישען אמבאסאדאר אין פאריז. דארט האט מען מיר געהאלפען צוריק צוקומען קיין פוילען און אט געפין איך זיך א גליקליכע אין דער היים.

יודישע התונות און גט'ן אין רוסלאנד.

(ענדע פון דער 3-טער זייט)

ער קען נישט בעווייזען, אז ער איז א בחור.

עס קומט אריין א מיליטער-מאן מיט א יונג מיידעל. ער קוקט אויס פיף אין די פערציגער יאהרען און זי אין די צוואנציגער. ער קומט צו צום טיש און זאגט אויף א הויכער אקסענט, אויף א מיליטערישען שטייגער, אז מען זאל זיי אפשרייבען.

דעם פערוואלטער קוקט אויס די געשיכטע אביסעל פערדעכטיג. ער קוקט איהם אריין שארף אין די אויגען און גיט איהם א פרעג:

— זייט אזוי גוט און ווייזט אייערע דאקומענטען!

ער נעהמט ארויס א פעקעל דאקומענטען און לייגט זיי אוועק אויפ'ן טיש.

— יא, דאס איז אלץ ריכטיג, אבער איך מוז האבען בעווייזען, אז א הר זייט נישט קיין פערהייראטער.

— אט האסטו דיר א נייע געשיכטע! — גיט דער מיליטער-מאן א ווארטשע מיט כעס. — ווי אזוי קען איך דיר בעווייזען, אז איך בין נישט קיין פערהייראטער?

— אך קען ליידער גארנישט העלפען. איך מוז האבען דאקומענטען, וואס זאלען בעשטעטיגען, אז איהר זייט נישט קיין פערהייראטער.

דער מיליטער-מאן דרעהט זיך אויף אלע זייטען און ער גיהט ארויס פון ביורא, זאגענדיג, אז מען קען לעבען, נאר מען לאזט נישט לעבען...

זיי גט'ן זיך מיט א קוש.

צווישען עולם האט זיך געווארפען אין די אויגען א פאר-פאלק, וואס האט זיך געהאלטען די גאנצע צייט זעהר פריינדליך. עס האט דעריבער ארויסגערופען גרויס פערוואונדערונג ביי אלעמען, ווען דאס פארל איז פלוצלונג צוגעגאנגען צום טיש און דערקלערט, אז זיי ווילען גט'ן זיך.

קיין סיבות, פארוואס זיי גט'ן זיך האבען זיי נישט געוואלט אנגעבען און גלייך נאכדעם ווי מען האט זיי אפגעגט, האבען זיי זיך פאר אלעמען אין די אויגען הייס צוקושט און בעווינשען אלדאס גליק איינער דעם אנדערען.

ער גט זיך מיט איינער און וויל שליסען גלייך בעקאנטשאפט מיט א צווייטער.

עס קומט אריין א נ'עלטערער מענש מיט א פרוי. ער האט א היבשען פליך אויפ'ן קאפ, טראגט א קורץ בערדעל און געהט זיך גאנץ פיין בעקליידעט. די פרוי זיינע געהט ארים אנגעטון. איהר פנים איז ווי פארמעט. זי זיצט א פערצארגטע און א פערזארגטע און קוקט שטאר אויפ'ן ארומיגען עולם.

ער האט צוגעשלעפט די פרוי צום טיש און געהייסען זיך אפ'גט'ן.

— האט איהר קינדער? — פרעגט ביי זיי דער פערוואלטער.

— ניין, — ענטפערט די פרוי מיט א טאן פון בעדויערונג.

נאכדעם, ווי ער האט זיך אפגע'גט איז ער צוגעגאנגען צו א מיידעל, וואס האט בעגלייט א פארל, און איינגעלאדען איהר צו געהן עסען מיט איהם „קאלטס". דאס מיידעל האט איהם שארף אפגעענטפערט, אז מיט קיין אלטען בעל עבירה'ניק וויל זי נישט האבען קיין מגע און משא. דער עולם האט אויסגעשאסען א געלעכטער און ער האט זיך שטילערהייט ארויסגערוקט פון צימער.

ער הייסט איהם צוווארטען נאך זעקס חדשים.

א יונגער בחור'ל מיט א מיידעל האלטען זיך אין איין בעטען ביים פערוואלטער פון „זאגס", אז מען זאל זיי אפשרייבען.

— אבער וואס קען איך העלפען, מיינע טייערע — בעט זיך ביי זיי דער פערוואלטער — אז דאס געזעץ איז קעגען דעם, אז א מיידעל, וואס איז יונגער פון אכצען יאהר זאל הייראטען. זי איז בלויז, לויט די דאקומענטען, נישט מעהר ווי זיבעצען און א האלב יאהר.

— גאנץ ריכטיג — זאגט דער בחור'ל — אבער איך לעב שוין מיט איהר אלס מאן און פרוי פאר די לעצטע דריי חדשים, און איך וויל די הייראט לעגאליזירען.

טא זייט אזוי גוט און ווארט צו נאך א זעקס חדשים.

— אבער... — שטאמעלט ארויס דער בחור און רומט איין דעם פערוואלטער א סוד אין אויער אריין.

— נישטצוואַ! — ענטפערט אט דער פערוואלטער גאנץ הויך — ווענען דעם זאָרגט זיך גארנישט. מיר אנערקענען אזעלכע קינדער אלס געזעצליכע.

ביי דעם פארל לייכטען אויף די אויגען, אזוי ווי מען וואלט זיי אנגעזאגט די בעסטע בשורה אין דער וועלט און זיי געהען ארויס פרעהליכע פון צימער.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

(72

זי וואס זיי דאן דערצעהלען — האט יהודית געטראכט — ס'ארע יסורים עס איז איהר אויסגעקומען צו ליידען, דעם יאוש און אומרוה, וואס האט אויף שפיקער געריסען איהר הארץ.

זיי וועלען זי דאן קושען און האלזען, און בעטען מחילה.

אט וועגען וואס יהודית האט געטרוימט.

און איצט, וואס וועט אנשטאט דעם פלאמען ווערען? דרייוויץ'ן וועט מען דערשיסען, און לוריע'ן, איהר ארימען פאטער וועט מען שוין נישט קענען ראטעווען.

איהר איינציגע שאנדע וועט פון קיינעם נישט אויפגעקלערט און פערטיידיגט ווערען.

אויב זי זאל, ווידער, פרובען ראטעווען קארל'ען, וועט דאן קורט מוזען אומקומען.

ס'ארא שרעקליכען שפאס דער גורל טרייבט מיט איהר! ראטעווען דעם מערדער, און דער'הרג'ענען דעם זוהן פונ'ם קרבן...

וואס טוט מען?

זי איז געווען אויף דער שוועל פון משוגעת.

מיט צוטראגענע, מבולבל'ע אויגען האט זי בעקוקט אויף אלע, און זיך ווידער בעגעגענט מיט'ן קאלטען בליק פון קארלען.

און דער דאזיגער בליק האט בולט און אומברחמנות'דיג גערעדט:

— קלויב אויס: לעווענטאל, אדער מיך, אויף איינעם פון אונז ביידען לויערט איצט דער טויט...

— גאט מיינער, העלף מיר ארויס! — האט זיך מתפלל געווען דאס מיידעל.

דער אפיציר האט א קוק געטון אויף זיין זייגער.

— איך האב אייך געגעבען פיף מינוט צייט.— האט ער זיך געווענדעט צו דרייוויץ'ן — דריי מינוט איז שוין אוועק.

— איך האב נאך צוויי מינוט צו ווארטען—! האט זיך קארל אפגערופען צו יהודית'ן.

זי האט פערבראכען מיט די הענד.

פלוצים איז זי ווי א בליק פערביי געפלויגען איהרע אויגען, די גאנצע צייט איז זי געשטאנען אליין לעם פענסטער. די רוסישע זעלנער מיט קארלען זענען געשטאנען אין מיטען צימער.

ווען יהודית האט אין מאכלאזער פערצווייפלונג געשיקט א בליק צו איהר געליבטען חתן, האט זי אין דרויסען בולט דערזעהן דעם פינסטערען גילוט פון קורט'ן, וועלכער איז ארויסגעשפרונגען פון ברונען, און דערנאך אויף אלע פיער אוועקגעשפרונגען זיך אין דער ריכטונג צום פארקאן, מיט וועלכען דער גארטען איז געווען ארומגעצוימט, שפעטער א וויל האט זי געזעהן, ווי קורט האט ארויפגעקלעטערט אויפ'ן פארקאן גופא, און ארויסגעשטעקט דעם קאפ, כדי זיך, ווייזט אויס ארומקוקען, מיט וועלכער זייט עס איז זיכערער צו אנטלויפען.

יהודית האט פערהאלטען דעם אטעם.

ווי גערן זי וואלט איהר אייגען לעבען מקריב געווען פאר אט דעם מענשען. אונגעהויערר גליק פיהלט אין איהר אנגעוועהטאגט הארץ.

געראטעוועט! געראטעוועט!

זי איז אפגעטראטען פון פענסטער, נישט וועלענדיג זיך פערראטען מיט איהר גערייהרטקייט, און איז צוגעגאנגען צו די זעלנער.

קודם האט זי זיי אנגעהויבען צו בעטען, זיי זאלען רחמנות האבען אויף קארל'ען, און אנגעהויבען זיך ברייט מיט זיי אויסצוטענה'ן, כדי צו געבען קורט'ן צייט אויף אנטלויפען.

אזוי האט זי געגעבען דעם אפיציר צו פערשטעהן, אז קארל איז אבסאלוט נישט שולדיג אין דעם, וואס אין זיין הויז האבען זיך אריינגעריסען די פרייע עסטרייכישע שיסער.

זי האט זיי בעשווארען אויף אלץ אין דער וועלט, זיי זאלען רחמנות האבען...

— איך גיב אייך צוויי מינוטען מעהר צו איבערלייגען זיך! — האט דערויף געענטפערט דער אפיציר — אויב דער דאזיגער מענש — האט ער אנגעוויזען אויף קארל'ען — איז נישט יד אחת מיט די פרייע שיסערס, טא זאל ער אונז איבערגעבען דעם יעניגען וואס בעהאלט זיך אויס אין זיין הויז!

גלייך נאך די דאזיגע ווערטער האט ער ארויסגעגעבען צעטיל א בעפעהל אין רוסיש.

פינף זעלנער מיט באלדיראָוו'ן אין דער שפיץ האבען ארומגערינגעלט דרייוויץ'ן.

די זעלנער האבען געהאט אנגעלאדענע ביקסען.

קארל איז געווארען זעהר בלאס; ער האט זיך פונדעסטוועגען אפגערופען גאנץ רוהיג צו יהודית'ן:

— האסט מיך נישט ליב געהאט! צו-וואס זשע ביזט צו מיר געקומען?

ביני לביני האט קורט, אנהאלטענדיג זיך אויפ'ן פארקאן, בעמערקט צווישען בוימער בלישטשען די באגנעטען פון די רוסישע זעלנער...

די פאבריק איז געווען ארומגערינגעלט און אפגעהיט געווארען פון אלע זייטען. אנטלויפען פון דאנען איז געווען אן אומזיסטע פרחא

ער איז דעריבער, נישט טראכטענדיג לאנג, צוריק אראפ פון פארקאן, און איז ווידער אויפ'ן זעלבען אופן — אויף אלע פיער אוועקגעקראכען אין ברונען.

יהודית האט עס אבער נישט געקאנט זעהן, ווייל זי איז דאך שוין נישט געשטאנען לעם פענסטער.

דער אפיציר האט קורץ און שארף א קאמאנדעווע געטון:

— מארש!

מ'האט קארל'ען פערבינדען די אויגען מיט א טיכעל...

באלדיראָוו האט אנ'עפען געטון די טיר, און אין שטוב האט א שלאג געטון מיט א קאלטער לופט.

ענטקעגען, עטליכע שריט פון הויז, איז געשטאנען דער אלטער ברונען.

אויף דעם לעצטען פארוואורף פון דרייוויץ'ן האט יהודית בלאס א שמייכעל געטון...

(פארטזעצונג קומט)

קאפ- װעהטאג און ערשעפונג,

װי אויך מאגען-שטערונגען, לעבער-קראנקהייטען, נירען, גאל-שטיינער, רעװמאטיזם, ארטרעטיזם, העמארידען-װעהטאגען קומען פון פאר צוליב דער שלעכטער שטאף-װעקסלונג און פעראונרייניגונג פון בלוט אין מענשליכען ארגאניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

װירקען צו א גוטער שטאף-ענדערונג, ערװעקען צו פערדייען, רייניגען דאס בלוט און אלערערשט מאכען נעװוגר דעם מאגען און ברענגען צו א רעגולערע פונקציע פון דער לעבער און נירען, װאוי בעזייטיגען שטילונג, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פון ארגאניזם די נישט פערדייטע רעשטלעך, װי אויך בעקעמפען דאס שאפען זיך פון פערזעצונגען, װאס איז גורם צו רעװמאטיזם און ארטרעטיזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פערהיטען דאס שאפען זיך פון גאל-שטיינער און פערמילדערן די העמארויד-שמערצען.

די פרייזען א האלב שאכטעל 1.50 זל.
א דאפעלטע שאכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאדעס. 156

ארערט איבעראל

די פאטענטירטע פעלד-בעטען

פראדוצירט פון דער פאבריק-מארקע

PALMA-PATENT

פאר װעלכע מיר גאראנטירען.

אויך שטאפס אויף לאגער אין א ריזיגן אויסװאהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, שטריקמאשינען, קינדער-װעגעלעך, שטעקעלעך און געבעטע מאטראצען.

ביליגסטע פרייזען: רעאלע בעדינונג! ביליגסטע פרייזען!

לאדז, פולנאצנא 24.

מעכאניש. שלאסער-װערקשטעל

W. MACIASZEK

Łódź, ul. Pusta № 5.

מיר בויען: שפול-מאשינען, שלויך-שפול-מאשינען, טרייב-מאשינען, קרייץ-שפול-מאשינען, טריקאט-שפול-מאשינען, גייט סיסטעמען. טרייב מאשינען אויף זיידע און שפול-מאשינען אויף זיידע. אויך זייד-מאשינען צו גלאנצען גארן, טראנסמיסיעס, װי אויך פארשידענע מאשין-רעפעראטורען און שווייסען פון פארשידענע מעטאלען. 536

קאלינגראף. בערמאן

װאוינט יעצט אויף זאװאדסקא 19, פראנט 1 שטאק. נעהמט אן שילער צו לערנען שרייבן און שנעל שרייבען פון 12–2 בייטאג און 4–9 אין אװענד.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט אלע לאדזער סוחרים, װעלכע האבען ערהאלטען פראטעסטען פון דער פירמע

W. Skrzypek, Krotoszyn

זאלען זיך מעלדען אין זייער אייגענע אינטערעסען מארגען, מיטװאך 4 א זייגער נאכמ. צו דער פירמע

J. WAGA i Ch. SIWEK, Nowomiejska 21.

Dr. med. STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און װענעריש קראנקהייטען, מענער-שװאכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-לאמפ, עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אן פון 6–9 אין אװענד

Dr. ADAM GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און װענערישע קראנק. רענטגען און לילט-היל אינגא. נעמט אן פון 4–7 אין אװענד.

Dr. med. W. Eychner

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 84-72

נעמט אן אין דער רעשטיצע פעטריקאװער 294 פון 12–2

Dr. med. BRAUN

פאלודניאװא 23

טעלעפאן 40-26

ספעציעל-ארצט פאר הויט און װענערישע קראנקהייטען און מענער-שװאכע. בעהאנדלונג מיט קווארץ-לאמפ (האר-אויספאל)

נעמט אן פון 9–12 פריה און פון 5 – 8 אװענד

Mixtogen

אנטיסעפטישער

צאהן-פראשעק

רייניגט און מאכט די צייהן שנעע װייס, פערהיט פון שאפען זיך אויף די צייהן דעם צאהן-שטיין, שאפט אפ דעם שלעכטען ריח פון מויל, פערשטארקט די דזשאנסלעס און היט אפ דאס מויל פון אנגעצינדונג.

פערלאנגט נאר „Mixtogen“, אין אלע אפטייקען, דראגעריען, פערפומעריעס פון דעם קאסמעטישען לאבאראטאריום „MIXTA“ w Łodzi

---

איך קויף און פערקויף

מעבעל

רזוואגעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, טאמבוריעס א. ז. װ. און צאהל די העכסטע פרייזען

א. װייצמאן נארוטאװיטש 19

(דזשעלנא)

און מעבעל-געװעלב, (פראנט-װאוינונג שענקעװיטש 39) ביי מיר איז שטענדיג דא פארט. געניצטע מעבעל און נייע צום צוזאמען צו פערקויפען. 1388

אכטונג ה״ה פריזערס!

מיין פערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסװאהל פון פערשידענע קעלנישע און בלומען-װאסערן צום פרייז פון 4 זל. א קילא, װעזשעטאל 3 זל., פיקסין — 7.80, װי אויך אלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאנקורענץ-פרייזען

J. Drukier

מיט אכטונג

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר װעט זיך איבערצייגען!

טליתים-פאבריק

אויסערגעװעהנליך פון װאלענע, האלב-װאלענע און זיידענע טליתים פאר קינדער, װי אויך טליתים-קטנים, הורח און דעטאל! מיט אויספערטיגונג, אויך בערמלען, שפאגיעס און ציצית צו בעקומען ביליגער װי איבעראל

ביי א. ה. ציטרינאװסקי, קאמיענא 8.

אין צװייטען הויף פארטער. קומט און איבערציינט אייך! 298 געמערקונג: ס'װערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו װאשען.

LEKARZ-DENTYSTA St. GELBERG

צאהן-ארצט

אנדזשעיא 15, טעל. 31-08

צאהן־פלאמבירען, צאהן־זעצען, גאלד־קרוינען, בריקען, מאשינען פון צאהן־פלאמבע. נעמט אן פון 9–12 און 3–7. ביליגע פרייזען. 1481

אנאנסען

— אין —

„נ פאלקסבלאט“

האבען דעם

גרעסטען ערפאלג.

רעכנער

צו נייהען אויף דער מאשין װערט אנגענומען ביי

ג. נארדמאן

צעגעלניאנא 29

ראנטיסט און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אװענד.

פרייזען ביליגע! בעדינונג און געצאהלט

בעקאנטמאכונג. 791

אייער אויסערליכער אויסזעהן

איז א װיכטיגער לעבענס-פאקטאר, דעריבער װענדעט זיך מיט אייערע בעשטעלונגען נאר אין דעם

הערען-שניידער-אטעליער

ז. ראפוך, קילינסקא 153

(פראנט, 2-טען שטאק)

װאו עס װערען אויסגעפערטיגט אלערליי מענער-גארדעראבען נאך לויט די נייעסטע מאדעלען, װי אויך גענױליך אויף װעקסלען.

צוגענגליכע פרייזען.

רעשטניצע

פון דאקטױרים ספעציאליסטען!

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אװענד

ד״ר װאליניעצקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3–4
ד״ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12–9½ 4–5
ד״ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11–1
ד״ר לוביטש	הויט און געשלעכט קר.	12–2
ד״ר שמירגעלד	נערװען און גײַסטיגע קר.	1–5
ד״ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12.30–3
ד״ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	1 –
ד״ר בערנסאן	פרויען און געבורטס-הילף	3–4

אנאליזען, רענטגען-שטראהלען, קווארץ-לאמפ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אין לאבאראטאריע װערען אויסגעפיהרט אלע ארט אנאליזען, װי אויך פון אורין און בלוט. 2120

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געװארען א רענטגענאלאגישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

ד״ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10–2 נ״מ.
ד״ר לאזשינסקא סמאראמאלסקא	צאהן-ארצט	3–7

קינסטליכע ציין, קרוינען, פלאמבען א. א. װ. די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

מיעיסקי קינעמאטאגראף

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek.

היינט און פאלגענדע טעג! – פאר דערװאקסענע!

„װיען, די שטאט פון מיינע טרוימען“

8 אקטען פול פרייד און פערװיילונגען מיט **Harry Liedtke, Lilian Harvey i Mary Kid**

פאר יוגענד! אין די הויפטראלען. פאר יוגענד!

„דאס גיהנום פון נאלד“

דראמע אין 8 אקטען.

אויסערדעם: פראדוקציע פון אייזען און שטאל

לעטשניצע

פון דאקטױרים ספעציאליסטען און ערצטע, דענטיסטען-קאביג.

„Sanitas“ Cegielniana 29, tel. 44-51.

נעמען אן פאלגענדע דר.:

ד״ר ענגעל	ד״ר לאסקי
„ פריד	„ ש. מאלאװיסט
„ גערשטיין	„ מארדקאװיטש
„ גוטשטאט	„ פריבולסקי
„ אימיך	„ ה. ראקאװסקי
„ איציגזאן	„ ג. ראזענבערג
„ קאצענעלזאן	„ פרוי ראזענבלאט
„ ס. קאנטאר	„ שאיעראװיטש
„ לעװינזאן	„ א. שטיינבערג
„ פרוי לעװינזאן	„ י. שטיינבערג

צאהן-ערצטע

צוקער גרינשטיין-הארקאװי	קרעניצקא-ציפין שאצקא

אנאליזען פון אורין, בלוט א. ז. װ. 991

קויפט מעבעל

נישט קיין

בעפאר איהר איבערציינט אייך נישט, אז אין מײן

מעבעל-געשעפט

גדאנסקא (דלוגא)

44 Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר קויפען שעהנע מעבעל פארשידענע און ביליג.

בעמערקונג: איך קויף אויך פערשידענע מעבעל, דיװאנעס, פעלצען, ניי-מאשינען, סאמאװארען א. אז. װ. איך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערציינט אייך.

LEKARZ-DENTYSTA–צאהן-ארצט

M. KARABANOW

הסכאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 69-09

הײלט, פלאמבירט ציהט ציין נאכן אהן שמערצען, קינסטליכע ציין אהנע גומען און רעפעראטורען װערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט. נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אװענד. 1195

לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזיסט.

אכטונג, סוחרים!

אלטע װעש

פאר שניידער, סוחרים א. אז. װ.

צו ביליגע פרייזען פון דער ערשטער האנד װערט פערקויפט אויף **Solna 11.** 583

בעקאנטמאכונג.

די נעז. צו פערשפרייטען ארביים צװישען יודישע פרויען „PRACA“ װאלטשאנסקא 21 מאכט דערמיט בעקאנט, אז זי נעהמט אן איינשרייבונגען פון קאנדידאטקעס אויף פאלגענדע אפטיילונגען:

שניידעריי און האנד-ארבייט.

די קאנצעלאריע איז עפען פון 10 ביז 12 מיטאג.

װעהיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פערװאס לויפט יעדער אין ביורא פיעטריקאװער 17?

ואמרת אליו, זאלסטו איהם זאגען

— אז אין דעם ביורא —

17 פעטריקאװער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 53, װאו מ׳פערטיגט אויס און מ׳שרייבט אלערליי ביטעס לויט׳ן אויפגאבע, קלאװזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט און דערפער, אפעלאציעס, פעטיציעס, אדװאלאניעס, רעקורסען, הענגען פעטער און קאמיסאריאט-רעשאנדע, ביטעס װעגען דירה און אנדערע ראזיעטשעי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סמאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראחניעס, קארנע ספראװעס, װי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא,

פעטריקאװער 17, זאכאדניא 53

שנעל, רעעל און ביליג!

אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראװינץ: א חודש — 6 זלאטעס. אין אויסלאנד ביז 50 פראצענט טייערער. — פערן אינזעראטען פון די אנאנסען אין די רעדאקציע נישט פערראנטװארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען פון 9 אין דער פריה ביז 6 אין אװענד.

אבאנעמענט-פרייז:

פערן טעקסט 25 גראשען, פראנט 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר., פערסאנעל 10 גראשען, נעבן טעקסט 10 גראשען, פריװאט 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויפער דער צײַט 50 פראצענט טייערער.

אנאנסען - פרייזן:

פאר 1 מילימעטער - שורה.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.